

260

8. funkční období

260

Návrh zákona o mezinárodním právu soukromém

(Navazuje na sněmovní tisk č. 364
z 6. volebního období PS PČR)

Lhůta pro projednání Senátem
uplyne 2. února 2012

2012

ZÁKON

ze dne 2011

o mezinárodním právu soukromém

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ OBECNÁ USTANOVENÍ

§ 1

Předmět úpravy

Tento zákon upravuje v poměrech s mezinárodním prvkem

- a) právním řádem kterého státu se řídí soukromoprávní poměry včetně používání jiných předpisů než určeného rozhodného práva,
- b) právní postavení cizinců a zahraničních právnických osob v soukromoprávních poměrech,
- c) pravomoc a postup soudů a jiných orgánů při úpravě poměrů uvedených v písmenech a) a b) a rozhodování o nich včetně postupu v řízení, jestliže je mezinárodní prvek jen v řízení samotném,
- d) uznávání a výkon cizích rozhodnutí,
- e) právní pomoc ve styku s cizinou,
- f) některé záležitosti týkající se úpadku,
- g) některé záležitosti týkající se rozhodčího řízení včetně uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů.

§ 2

Mezinárodní smlouvy a předpisy Evropské unie

Zákon se použije v mezích ustanovení vyhlášených mezinárodních smluv, kterými je Česká republika vázána (dále jen „mezinárodní smlouva“), a přímo použitelných ustanovení práva Evropské unie¹⁾.

¹⁾ Například nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím I), nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 ze dne 11. července 2007 o právu rozhodném pro mimosmluvní závazkové vztahy (Řím II), nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000, nařízení Rady (ES) č. 4/2009 ze dne 18. prosince 2008 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností, rozhodnutí Rady 2009/941/ES ze dne 30. listopadu 2009 o uzavření Haagského protokolu ze dne 23. listopadu 2007 o právu rozhodném pro vyživovací povinnosti Evropským společenstvím, nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 ze dne 29. května 2000 o úpadkovém řízení.

§ 3

Nutně použitelná ustanovení právních předpisů

Ustanovení tohoto zákona nebrání použití těch ustanovení českého právního řádu, kterých je nutné v mezích jejich předmětu úpravy použít vždy bez ohledu na to, kterým právním řádem se řídí právní poměry, v nichž se projeví účinky použití takových ustanovení.

§ 4

Výhrada veřejného pořádku

Ustanovení zahraničního právního řádu, jehož se má použít podle ustanovení tohoto zákona, nelze použít, jestliže by se účinky tohoto použití zjevně přičily veřejnému pořádku. Ze stejných důvodů nelze uznat cizí rozhodnutí, cizí soudní smír, cizí notářskou a jinou veřejnou listinu, cizí rozhodčí nález, nebo provést procesní úkon k dožádání z ciziny, anebo uznat právní poměr nebo skutečnost, které vznikly v cizině nebo podle zahraničního právního řádu.

§ 5

Obcházení zákona

Nepřihlíží se ke skutečnostem vytvořeným nebo předstíraným záměrným jednáním v úmyslu, aby se těch ustanovení tohoto zákona, od nichž se nelze odchýlit ujednáním stran, nepoužilo nebo aby se jich použilo jinak, než kdyby takto vytvořené nebo předstírané skutečnosti nebyly.

ČÁST DRUHÁ

OBECNÁ USTANOVENÍ MEZINÁRODNÍHO PRÁVA PROCESNÍHO

Hlava I

Pravomoc

§ 6

Pravomoc českých soudů

(1) Pravomoc českých soudů je dána, jestliže je podle procesních předpisů pro řízení místně příslušný soud na území České republiky, pokud z ustanovení tohoto zákona nebo jiného právního předpisu nevyplývá něco jiného.

(2) Je-li ve věci dána pravomoc českých soudů, vztahuje se jejich pravomoc i na vzájemný návrh z téhož právního poměru nebo z týchž skutkových okolností.

§ 7

Vynětí z pravomoci českých soudů

(1) Z pravomoci českých soudů jsou vyňaty cizí státy, pokud jde o řízení vyplývající z jejich jednání a úkonů učiněných při výkonu jejich státních, vládních a jiných veřejných pravomocí a funkcí, včetně jejich majetku, který je k takovému výkonu používán nebo určen.

(2) Vynětí z pravomoci českých soudů se nevztahuje na jiná jednání, úkony nebo případy, a to v rozsahu, v němž podle obecného mezinárodního práva nebo mezinárodní smlouvy lze proti cizímu státu uplatňovat práva u soudů jiného státu.

(3) Pravomoci českých soudů nejsou podrobeny osoby, mezinárodní organizace a instituce, které podle mezinárodních smluv, obecného mezinárodního práva nebo českých právních předpisů požívají v České republice imunity, a to v rozsahu, který je v nich uveden.

(4) Ustanovení odstavců 1 a 3 platí i pro doručování písemností, předvolávání svědků, výkon rozhodnutí nebo jiné procesní úkony.

(5) Doručení cizím státům, mezinárodním organizacím, institucím a osobám požívajícím imunity v případech, kdy nejsou vyňaty z pravomoci českých soudů, zprostředkuje Ministerstvo zahraničních věcí. Nelze-li takto doručit, ustanoví soud opatrovníka.

(6) Ustanovení odstavců 1 až 5 se použijí i pro postup jiných českých orgánů veřejné moci, rozhodují-li ve věcech upravených tímto zákonem, přiměřeně.

Hlava II Ustanovení o řízení

§ 8

Základní ustanovení

(1) České soudy postupují v řízení podle českých procesních předpisů s tím, že strany mají rovné postavení při uplatňování svých práv.

(2) Řízení zahájené v jiném státě nebrání zahájení řízení o téže věci mezi týmiž účastníky u českého soudu. Bylo-li řízení u českého soudu zahájeno později než řízení zahájené v jiném státě, může je český soud v odůvodněných případech přerušit, lze-li předpokládat, že rozhodnutí zahraničního orgánu bude v České republice uznáno.

Postavení cizinců a zahraničních osob v řízení

§ 9

(1) Způsobilost cizince být účastníkem řízení a jeho procesní způsobilost se řídí právním řádem státu, v němž má cizinec obvyklý pobyt; stačí však, je-li způsobilý podle českého právního řádu.

(2) Způsobilost zahraničních osob jiných než fyzických být účastníkem řízení a jejich procesní způsobilost se řídí právním řádem, podle něhož taková osoba vznikla; stačí však, je-li způsobilá podle českého právního řádu.

§ 10

Cizinci a zahraniční právnické osoby mají za stejných podmínek jako státní občané České republiky a české právnické osoby nárok na osvobození od soudních poplatků a záloh a na ustanovení bezplatného zástupce k ochraně svých zájmů, je-li zaručena vzájemnost. Podmínka zaručení vzájemnosti neplatí pro občany členských států Evropské unie a dalších států tvořících Evropský hospodářský prostor.

§ 11

(1) Cizinci, který má obvyklý pobyt v cizině, a zahraniční právnické osobě, kteří se domáhají rozhodnutí o majetkovém právu, může soud uložit na návrh žalovaného, aby složili jistotu určenou soudem na náklady řízení. Nesloží-li jistotu do stanovené lhůty, nebude soud proti vůli žalovaného v řízení pokračovat a řízení zastaví. O tom je třeba žalobce poučit.

(2) Složení jistoty nelze uložit, jestliže

- a) návrh na její složení byl podán teprve, když žalovaný ve věci již jednal nebo vykonal procesní úkon, ačkoliv již věděl, že žalobce není státním občanem České republiky nebo českou právnickou osobou nebo že pozbyl státního občanství České republiky nebo přestal být českou právnickou osobou nebo nemá obvyklý pobyt v České republice,
- b) ve státě, jehož je žalobce občanem, se v podobných případech od státního občana České republiky nebo české právnické osoby jistota nežadá,
- c) žalobce má v České republice nemovitou věc v ceně dostačující k úhradě nákladů, které žalovanému v řízení vzniknou,
- d) návrh na zahájení řízení je vyřizován platebním rozkazem, nebo
- e) žalobce je osvobozen od soudních poplatků a záloh.

(3) Povinnost složit jistotu nelze uložit občanům členských států Evropské unie nebo dalších států tvořících Evropský hospodářský prostor.

Cizí veřejná listina

§ 12

(1) Listina vydaná soudem, notářem nebo úřadem v cizině, která platí v místě, kde byla vydána, za listinu veřejnou nebo veřejná listina vydaná diplomatickým zástupcem nebo konzulárním úředníkem působícím v České republice, má důkazní moc veřejné listiny také v České republice, jestliže je opatřena předepsaným ověřením.

(2) Pokud listinu vydanou v cizině nelze opatřit předepsaným ověřením v souladu s mezinárodními zvyklostmi a příslušný zastupitelský úřad České republiky nemá pochybnosti o její pravosti, opatří listinu doložkou, že zastupitelský úřad nemá pochybnosti o pravosti této listiny.

Zjišťování vzájemnosti

§ 13

Ministerstvo spravedlnosti poskytne soudu na jeho žádost sdělení o vzájemnosti ze strany cizího státu.

Hlava III Uznání a výkon cizích rozhodnutí

§ 14

Rozhodnutí soudů cizího státu a rozhodnutí úřadů cizího státu o právech a povinnostech, o kterých by podle jejich soukromoprávní povahy rozhodovaly v České republice soudy, stejně jako cizí soudní smíry a cizí notářské a jiné veřejné listiny v těchto věcech (dále jen

„cizí rozhodnutí“) mají v České republice účinnost, jestliže nabyla podle potvrzení příslušného cizího orgánu právní moci a byla-li uznána českými orgány veřejné moci.

§ 15

(1) Pokud v dalších ustanoveních tohoto zákona není stanoveno něco jiného, nelze pravomocná cizí rozhodnutí uznat, jestliže

- a) věc náleží do výlučné pravomoci českých soudů, nebo jestliže by řízení nemohlo být provedeno u žádného orgánu cizího státu, kdyby se ustanovení o příslušnosti českých soudů použilo na posouzení pravomoci cizího orgánu, ledaže se účastník řízení, proti němuž cizí rozhodnutí směřuje, pravomoci cizího orgánu dobrovolně podrobil,
- b) o témže právním poměru se vede řízení u českého soudu a toto řízení bylo zahájeno dříve, než bylo zahájeno řízení v cizině, v němž bylo vydáno rozhodnutí, jehož uznání se navrhuje,
- c) o témže právním poměru bylo českým soudem vydáno pravomocné rozhodnutí nebo bylo-li v České republice již uznáno pravomocné rozhodnutí orgánu třetího státu,
- d) účastníku řízení, vůči němuž má být rozhodnutí uznáno, byla odňata postupem cizího orgánu možnost řádně se účastnit řízení, zejména nebylo-li mu doručeno předvolání nebo návrh na zahájení řízení,
- e) uznání by se zjevně přičilo veřejnému pořádku, nebo
- f) není zaručena vzájemnost; vzájemnost se nevyžaduje, nesměruje-li cizí rozhodnutí proti státnímu občanu České republiky nebo české právnické osobě.

(2) K překážce uvedené v odstavci 1 písm. d) se přihlédne, jen jestliže se jí dovolá účastník řízení, vůči němuž má být cizí rozhodnutí uznáno. To platí i o překážkách uvedených v odstavci 1 písm. b) a c), ledaže je jejich existence orgánu rozhodujícímu o uznání jinak známa.

§ 16

(1) Uznání cizího rozhodnutí v majetkových věcech se nevyslovuje zvláštním výrokem. Cizí rozhodnutí je uznáno tím, že český orgán veřejné moci k němu přihlédne, jako by šlo o rozhodnutí českého orgánu veřejné moci. Je-li proti tomu namítána výhrada veřejného pořádku nebo i jiný důvod pro odepření uznání, ke kterým nemohlo být bez dalšího přihlédnuto, přeruší se řízení a je určena lhůta k zahájení řízení, pro které se odstavec 2 použije obdobně. Po jeho pravomocném ukončení nebo po marném uplynutí uvedené lhůty se v přerušeném řízení pokračuje.

(2) Cizí rozhodnutí v ostatních věcech se uznávají na základě zvláštního rozhodnutí, jestliže tento zákon nestanoví, že se cizí rozhodnutí uznávají bez dalšího řízení. I v případě, že se cizí rozhodnutí uznávají bez dalšího řízení, lze je na návrh uznat zvláštním rozhodnutím. Vyslovit uznání je místně příslušný okresní soud, který je obecným soudem toho, kdo uznání navrhuje, jinak okresní soud, v jehož obvodu nastala nebo může nastat skutečnost, pro kterou má uznání význam, jestliže zákon nestanoví něco jiného. Soud o uznání rozhoduje rozsudkem; jednání nemusí nařizovat.

(3) Na základě cizího rozhodnutí o majetkových věcech, které splňuje podmínky pro uznání podle tohoto zákona, lze nařídit výkon tohoto rozhodnutí rozhodnutím českého soudu, které je třeba odůvodnit.

Hlava IV

Zvláštní ustanovení o uznání a výkonu některých cizích rozhodnutí

§ 17

Ustanovení této hlavy se použijí v řízeních o uznání a výkonu cizích rozhodnutí, v nichž se postupuje podle přímo použitelných předpisů Evropské unie nebo mezinárodní smlouvy, které vyžadují prohlášení vykonatelnosti.

§ 18

Požádá-li strana podle přímo použitelného předpisu Evropské unie nebo mezinárodní smlouvy, aby o uznání bylo rozhodnuto ve zvláštním řízení, rozhodne soud rozsudkem o uznání. Jednání nemusí nařizovat.

§ 19

(1) Současně s návrhem na prohlášení vykonatelnosti může být podán i návrh na nařízení výkonu rozhodnutí podle jiného právního předpisu. V takovém případě rozhodne soud v jediném rozhodnutí o obou návrzích samostatnými výroky, které musí být odůvodněny. Rozhodnutí musí být odůvodněno, i když se rozhoduje jen o jednom z těchto návrhů.

(2) Postupoval-li soud podle odstavce 1 a je-li v přímo použitelném předpisu Evropské unie nebo mezinárodní smlouvě stanovena lhůta pro podání opravného prostředku proti rozhodnutí o uznání anebo o prohlášení vykonatelnosti cizích rozhodnutí, která je delší než lhůta stanovená jiným právním předpisem pro podání opravného prostředku proti rozhodnutí nařizujícímu výkon rozhodnutí, platí tato delší lhůta i pro podání opravného prostředku proti rozhodnutí nařizujícímu výkon rozhodnutí.

(3) Zkoumá-li odvolací soud důvody, pro něž lze cizí rozhodnutí neuznat, a tyto důvody nemohl podle ustanovení přímo použitelných předpisů Evropské unie nebo mezinárodní smlouvy zkoumat soud v prvním stupni, a svědčí-li tyto důvody pro neuznání cizího rozhodnutí, odvolací soud změní rozhodnutí soudu prvního stupně tak, že návrh zamítne.

(4) Rozhodnutí nemůže nabýt právní moci ve výroku nařizujícím výkon rozhodnutí dříve než ve výroku, kterým se rozhodnutí prohlašuje za vykonatelné.

ČÁST TŘETÍ

OBEČNÁ USTANOVENÍ MEZINÁRODNÍHO PRÁVA SOUKROMÉHO

§ 20

Kvalifikace

(1) Právní hodnocení určitého právního poměru nebo otázky za účelem vyhledání použitelného kolizního ustanovení pro určení rozhodného práva se zpravidla provádí podle českého právního řádu.

(2) Pokud se má pro určitý právní poměr nebo otázku použít právních ustanovení z více než jednoho právního řádu, je možné při hodnocení těchto ustanovení v souladu s odstavcem 1 přihlídnout také k funkci, kterou tato ustanovení plní v rámci svého právního řádu.

(3) Pokud bylo určeno rozhodné právo pro základní poměr, provádí se zpravidla podle tohoto práva i hodnocení určitého poměru nebo otázky, které jsou spojeny se základním poměrem.

(4) Skutečnosti stanovené v kolizních ustanoveních tohoto zákona pro určení rozhodného práva (hraniční určovatelé) se hodnotí podle českého práva.

§ 21

Zpětný a další odkaz

(1) Jestliže ustanovení tohoto zákona přikazují použití zahraničního práva, jehož ustanovení odkazují zpět na české právo, použije se hmotněprávních ustanovení českého práva. Odkazují-li ustanovení zahraničního práva k právu dalšího cizího státu, použije se hmotněprávních ustanovení tohoto práva, jestliže se ho má použít podle jeho kolizních ustanovení; jinak se použijí hmotněprávní ustanovení českého práva.

(2) K zpětnému ani k dalšímu odkazu se nepřihlíží v poměrech závazkového a pracovního práva. Jestliže bylo rozhodné právo stranami zvoleno, lze k jeho kolizním ustanovením přihlídnout jen, jestliže to vyplývá z ujednání stran.

§ 22

Předběžné otázky

(1) Při určení rozhodného práva pro předběžnou otázku se použije ustanovení tohoto zákona. Jestliže by pro předběžnou otázku nebyla dána pravomoc českých soudů, kdyby se o ní rozhodovalo samostatně, použije se pro určení rozhodného práva pro ni kolizního ustanovení práva, kterým se řídí základní otázka, jestliže se tato otázka řídí zahraničním právem.

(2) Jestliže bylo o předběžné otázce již dříve pravomocně rozhodnuto příslušným českým orgánem veřejné moci nebo soudem nebo orgánem cizího státu, jehož rozhodnutí splňuje podmínky pro uznání v České republice, soud z takového rozhodnutí vychází.

§ 23

Zjišťování a používání zahraničního práva

(1) Pokud z jiných ustanovení tohoto zákona nevyplývá něco jiného, je třeba zahraničního práva, jehož se má použít podle ustanovení tohoto zákona, používat i bez návrhu a tak, jak se ho používá na území, na němž toto právo platí. Použije se těch jeho ustanovení, kterých by se na území, na němž toto právo platí, pro rozhodnutí ve věci použilo, bez ohledu na jejich systematické zařazení nebo jejich veřejnoprávní povahu, pokud nejsou v rozporu s nutně použitelnými předpisy českého práva.

(2) Pokud dále není stanoveno něco jiného, obsah zahraničního práva, jehož se má použít podle ustanovení tohoto zákona, se zjišťuje bez návrhu z úřední povinnosti. Soud nebo orgán veřejné moci, který rozhoduje ve věcech upravených tímto zákonem, učiní k jeho zjištění všechna potřebná opatření.

(3) Jestliže soudu nebo orgánu veřejné moci, který rozhoduje ve věcech upravených tímto zákonem, není obsah zahraničního práva znám, může si k jeho zjištění vyžádat také vyjádření Ministerstva spravedlnosti.

(4) Má-li se použít právního řádu státu, který má více právních oblastí nebo různé úpravy pro určité skupiny osob, rozhodují o použití příslušných právních předpisů právní předpisy tohoto státu.

(5) Jestliže se nepodaří v přiměřené době zahraniční právo zjistit nebo je-li to nemožné, použije se české právo.

§ 24

Výjimečné a podpůrné určení rozhodného práva

(1) Právní řád, který by se měl použít podle ustanovení tohoto zákona, je možné ve zcela výjimečných případech nepoužít, jestliže při náležitém odůvodněném uvážení souhrnu všech okolností věci a zejména důvodného očekávání účastníků ohledně použití jiného právního řádu by se to jevílo nepřiměřené a odporující rozumnému a spravedlivému uspořádání vztahu účastníků. Za těchto podmínek a nejsou-li dotčena práva jiných osob, se použije právní řád, jehož použití odpovídá tomuto uspořádání.

(2) Jestliže pro určitý poměr nebo otázku, které spadají do předmětu úpravy tohoto zákona, nelze určit rozhodné právo podle jiných ustanovení zákona, použije se pro ně právo, které je s nimi v nejužším vztahu, ledaže pro ně strany zvolily nebo jinak označily použití určitého práva.

§ 25

Nutně použitelná ustanovení jiného zahraničního práva

K návrhu účastníka se mohou použít ustanovení právního řádu jiného státu, kterého se podle ustanovení tohoto zákona nemá použít, avšak podle právního řádu, jehož jsou součástí, se jich má použít bez ohledu na to, kterým právním řádem se řídí práva a povinnosti, o které jde. Podmínkou pro použití je, že práva a povinnosti, o které jde, mají k takovému jinému státu dostatečně významný vztah a je to spravedlivé vzhledem k povaze těchto ustanovení, jejich účelu nebo k důsledkům, jež by vyplynuly zejména pro účastníky z jejich použití nebo z jejich nepoužití. Účastník, který se takových ustanovení dovolává, musí prokázat platnost a obsah těchto ustanovení.

Právní postavení cizinců a zahraničních právnických osob v soukromoprávních poměrech

§ 26

(1) Cizincem se rozumí fyzická osoba, která není státním občanem České republiky. Zahraniční právnickou osobou se rozumí právnická osoba se sídlem mimo území České republiky.

(2) Cizinci a zahraniční právnické osoby mají v oblasti svých osobních a majetkových práv, pokud tímto zákonem nebo jiným právním předpisem není stanoveno něco jiného, stejná práva a stejné povinnosti jako státní občané České republiky a české právnické osoby.

(3) V případě, že cizí stát nakládá se státními občany České republiky a s českými právnickými osobami jinak než se svými občany a právnickými osobami, může Ministerstvo zahraničních věcí v dohodě s příslušnými orgány sdělením v úředním publikačním prostředku stanovit, že se odstavec 2 nepoužije. To neplatí v případě, kdy se jedná o cizince a zahraniční právnické osoby, kterým z práva Evropské unie vyplývají stejná práva a stejné povinnosti jako státním občanům České republiky a českým právnickým osobám, anebo by tím byla porušena základní lidská práva cizince.

§ 27

Postavení cizinců a zahraničních právnických osob při podnikání v České republice, v oblasti pracovního práva, v oblasti práva autorského a práv průmyslových upravují jiné právní předpisy.

§ 28

Vícenásobná nebo neurčitá státní příslušnost

(1) Je-li někdo v rozhodné době státním občanem České republiky a považuje-li ho za svého občana také jiný stát, je rozhodné státní občanství České republiky.

(2) Je-li někdo v rozhodné době zároveň občanem několika cizích států, rozhoduje státní příslušnost nabytá naposled, pokud vzhledem k životním poměrům osoby nepřevažuje výrazně její poměr k jinému cizímu státu, jehož je občanem; v takovém případě rozhoduje státní příslušnost tohoto státu.

(3) Na toho, kdo v rozhodné době není občanem žádného státu nebo jehož státní příslušnost nelze určit podle odstavce 2, se hledí, jako by byl občanem toho státu, na jehož území má v rozhodné době obvyklý pobyt, a nelze-li to zjistit, na jehož území se v rozhodné době zdržuje. Nelze-li ani to zjistit, postupuje se pro účely tohoto zákona, jako by šlo o státního občana České republiky.

(4) Je-li někdo žadatelem o udělení mezinárodní ochrany, azylantem nebo požívá doplňkové ochrany nebo je bezdomovcem podle jiného právního předpisu nebo mezinárodní smlouvy, řídí se jeho osobní postavení podle ustanovení mezinárodních smluv upravujících právní postavení uprchlíků a právní postavení osob bez státní příslušnosti.

ČÁST ČTVRTÁ

USTANOVENÍ PRO JEDNOTLIVÉ DRUHY SOUKROMOPRÁVNÍCH POMĚRŮ

Hlava I

Způsobilost mít práva a povinnosti a způsobilost k právním jednáním

§ 29

Fyzické osoby

(1) Právní osobnost a svéprávnost se řídí, nestanoví-li se v tomto zákoně něco jiného, právním řádem státu, v němž má osoba obvyklý pobyt.

(2) Nestanoví-li tento zákon něco jiného, stačí, jestliže fyzická osoba činící právní jednání je k němu způsobilá podle právního řádu platného v místě, v němž fyzická osoba právní jednání činí.

(3) Úprava jména fyzické osoby se řídí právním řádem státu, jehož je občanem. Tato osoba se však může dovolat použití právního řádu státu, na jehož území má obvyklý pobyt.

§ 30

Právnícké osoby

(1) Právní osobnost právnické osoby a způsobilost jiné než fyzické osoby se řídí právním řádem státu, podle něhož vznikla. Tímto právním řádem se řídí i obchodní firma nebo název a vnitřní poměry takové osoby, poměry mezi takovou osobou a jejími společníky nebo členy a vzájemné poměry společníků nebo členů, ručení společníků nebo členů za závazky takové osoby a kdo za osobu jako její orgán jedná, jakož i její zánik.

(2) Pro vázanost takové osoby z běžných jednání stačí, je-li k nim způsobilá podle právního řádu platného v místě, v němž bylo takové jednání učiněno.

(3) Právnícká osoba se sídlem v České republice může být založena pouze podle českého právního řádu. Tím není dotčena možnost přemístit do České republiky sídlo právnické osoby založené podle právního řádu cizího státu, která má sídlo v zahraničí, jestliže to umožňují mezinárodní smlouva, přímo použitelný předpis Evropské unie nebo jiný právní předpis.

Směnečná a šeková způsobilost

§ 31

(1) Způsobilost osoby zavazovat se směnečně nebo šekově se řídí právním řádem státu, jehož je občanem. Prohlašuje-li toto právo za rozhodující právo jiného státu, použije se práva tohoto jiného státu.

(2) Kdo není způsobilý se směnečně nebo šekově zavazovat podle právního řádu uvedeného v odstavci 1, je přesto platně zavázán, podepíše-li se na směnku nebo na šek ve státě, podle jehož práva by byl způsobilý se směnečně nebo šekově zavazovat. To neplatí, jde-li o státního občana České republiky nebo o osobu, která má obvyklý pobyt v České republice.

§ 32

Koho lze označit za šekovníka, se řídí právním řádem státu, v němž je šek splatný. Je-li podle tohoto právního řádu šek neplatný vzhledem k osobě šekovníkově, jsou přesto platné závazky z podpisů, které byly na šek napsány ve státě, jehož právní řád nestanoví neplatnost z takového důvodu.

Omezení svéprávnosti a věci opatrovnické

§ 33

(1) Ve věcech omezení svéprávnosti, jakož i ve věcech opatrovnických je dána pravomoc českých soudů, jde-li o osoby s obvyklým pobytem v České republice, nebo jde-li o státní

občany České republiky, i když mají obvyklý pobyt v cizině. Český soud nemusí řízení zahájit, stačí-li k ochraně práv a zájmů státního občana České republiky opatření učiněná v cizině.

(2) Není-li dána pravomoc českých soudů podle odstavce 1, omezí se český soud na opatření nutná k ochraně osoby a jejího majetku a uvědomí o tom orgán státu, ve kterém má osoba obvyklý pobyt. Kdyby příslušný orgán cizího státu poměry osoby v přiměřené době neupravil, učiní tak český soud.

(3) K uvědomění orgánů cizího státu podle odstavce 2 český soud nepřistoupí, jde-li o žadatele o udělení mezinárodní ochrany, azylanty a osoby požívající doplňkové ochrany podle jiného právního předpisu. V takovém případě upraví poměry osoby český soud.

§ 34

Podmínky vzniku a zániku opatrovnictví a podmínky pro omezení a zbavení svéprávnosti se řídí právním řádem státu, ve kterém má opatrovanec obvyklý pobyt. Opatrovnická péče se týká zásadně opatrovance a jeho majetku, nechť je tento majetek kdekoliv, pokud stát, v němž majetek je, přiznává této opatrovnické péči účinnost.

§ 35

Povinnost přijmout a zastávat opatrovnictví se řídí právním řádem státu, ve kterém má opatrovník obvyklý pobyt.

§ 36

Právní poměry mezi opatrovníkem a opatrovancem se řídí právním řádem státu, v němž má sídlo opatrovnický soud nebo orgán.

§ 37

Pokud z ustanovení § 34 až 36 nevyplývá něco jiného, činí český soud opatření podle českého hmotného práva.

§ 38

Pravomocná cizí rozhodnutí ve věcech omezení a zbavení svéprávnosti a ve věcech opatrovnictví cizince, která byla vydána soudy nebo orgány státu, jehož je cizinec občanem (dále jen „domovský stát“), nebo státu, v němž má cizinec obvyklý pobyt, se uznávají bez dalšího řízení.

Prohlášení za mrtvého nebo za nezvěstného

§ 39

(1) Prohlásit státního občana České republiky za mrtvého nebo za nezvěstného přísluší výlučně českému soudu.

(2) Cizince může český soud prohlásit za mrtvého nebo za nezvěstného s právními následky pro státní občany České republiky a také pro osoby s obvyklým pobytem v České republice a pro majetek, který je v České republice.

(3) Ve věcech prohlášení za mrtvého nebo za nezvěstného použije český soud vždy českého hmotného práva.

§ 40

Pravomocná cizí rozhodnutí ve věcech prohlášení cizince za mrtvého nebo za nezvěstného, která byla vydána soudy nebo úřady domovského státu cizince nebo státu, v němž měl cizinec naposled obvyklý pobyt, se uznávají bez dalšího řízení.

Hlava II Právní jednání

§ 41

Existence a platnost právního jednání, jakož i následky jeho neplatnosti se řídí tímž právním řádem jako právní poměr jím založený, pokud není zákonem stanoveno nebo z povahy věci nevyplývá něco jiného. Při určení tohoto právního řádu se postupuje, jako by právní jednání bylo platné.

§ 42

(1) Smlouva a jiné právní jednání je platné co do formy, jestliže forma vyhovuje právnímu řádu státu,

- a) kterým se řídí smlouva nebo jiné právní jednání a právní poměr jimi založený,
- b) ve kterém byl některým jednajícím učiněn projev vůle,
- c) ve kterém má některý jednající svůj obvyklý pobyt nebo sídlo, nebo
- d) ve kterém je nemovitá věc, které se právní jednání týká.

(2) Stanoví-li právní řád, kterým se řídí nebo má řídit právní poměr právním jednáním založený, nebo právní řád státu, ve kterém je nemovitá věc, které se právní jednání týká, zachování určité formy jako nezbytnou podmínku platnosti, je nutné tuto formu zachovat.

§ 43

Forma směnečného a šekového prohlášení a protestu

(1) Forma směnečného prohlášení a forma šekového prohlášení se řídí právním řádem státu, v němž bylo prohlášení učiněno. Pro formu šekového prohlášení stačí zachovat formu, kterou stanoví právo platebního místa.

(2) Vadnost formy prvního směnečného prohlášení nebo prvního šekového prohlášení nemá vliv na platnost pozdějšího směnečného prohlášení nebo pozdějšího šekového prohlášení, jestliže směnečné prohlášení a šekové prohlášení, které je podle odstavce 1 neplatné, se shoduje s právním řádem státu, v němž bylo učiněno pozdější směnečné prohlášení nebo pozdější šekové prohlášení.

(3) Směnečné prohlášení a šekové prohlášení státního občana České republiky v cizině platí v České republice proti jiným státním občanům České republiky, vyhovuje-li požadavkům českého právního řádu ohledně formy.

(4) Forma protestu a lhůty k protestu, jakož i forma ostatních jednání, jichž je zapotřebí k uplatnění a k zachování směnečných práv a šekových práv, se řídí právním řádem státu, v němž je třeba učinit protest nebo jiné jednání.

Hlava III Zastoupení

§ 44

(1) Pro zastoupení ze zákona nebo zastoupení na základě rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu a jejich účinky se použije právního řádu, jehož součástí je ustanovení upravující zastoupení na základě zákona, nebo právního řádu státu, jehož soud nebo orgán učinil rozhodnutí, o které se zastoupení opírá. U běžných jednání pro účinky těchto zastoupení postačí, odpovídá-li to právnímu řádu platnému v místě, v němž bylo takové jednání učiněno.

(2) Právní jednání učiněné zmocněncem má účinky pro zastoupeného, jestliže to odpovídá právnímu řádu platnému v místě, ve kterém

- a) zmocněnec jednání učinil,
- b) zmocnitel má své sídlo nebo obvyklý pobyt,
- c) zmocněnec má své sídlo nebo obvyklý pobyt, nebo
- d) je nemovitá věc, jestliže se právní jednání týká této nemovité věci.

(3) Právní jednání učiněné zmocněncem má účinky pro zastoupeného také tehdy, jestliže to odpovídá právnímu řádu, kterým se řídí nebo má řídit právní poměr založený právním jednáním zmocněnce.

(4) Pro zachování formy plné moci postačí, vyhovuje-li forma některému z právních řádů uvedených v odstavci 2 nebo 3 anebo právnímu řádu platnému v místě, v němž byla plná moc vystavena.

(5) Právní poměr mezi zmocněncem a třetí osobou, vzniklý v důsledku překročení zmocnění, a právní poměr mezi osobou jednající za jiného bez zmocnění a třetí osobou se řídí právním řádem platným v místě, v němž má zmocněnec nebo osoba jednající za jiného bez zmocnění své sídlo nebo obvyklý pobyt. Třetí osoba se však může dovolat použití právního řádu platného v místě, v němž k jednání zmocněnce nebo osoby jednající za jiného bez zmocnění došlo.

§ 45

Prokura a pověření činností při provozování obchodního závodu

Účinky jednání na základě prokury pro zastoupeného se řídí právním řádem státu, v němž má sídlo nebo obvyklý pobyt osoba, která prokuru udělila; účinky jednání na základě pověření činností při provozování obchodního závodu pro zastoupeného se řídí právním řádem státu, v němž má zastoupený obchodní závod, pobočku nebo provozovnu, při jejichž provozování dochází k činnosti pověřené osoby. Stačí však, nastanou-li tyto účinky podle právního řádu platného v místě, v němž prokurista nebo pověřená osoba právně jednali s třetí osobou, a týká-li se právní jednání nemovité věci, také podle právního řádu platného v místě, v němž je nemovitá věc.

Hlava IV **Promlčení**

§ 46

Promlčení se řídí tímž právním řádem jako právo, které je předmětem promlčení.

Hlava V **Rodinné právo**

Díl 1 **Poměry mezi manžely**

§ 47

Pravomoc

(1) Nestanoví-li mezinárodní smlouva nebo přímo použitelný předpis Evropské unie něco jiného, stačí k založení pravomoci českých soudů k řízení o rozvodu manželství, neplatnosti manželství a určení, zda tu manželství je či není, jestliže je jeden z manželů státním občanem České republiky, nebo jestliže žalovaný má v České republice obvyklý pobyt.

(2) Jsou-li manželé cizinci a žalovaný nemá obvyklý pobyt v České republice ani v jiném členském státě Evropské unie a ani není občanem členského státu Evropské unie a nemá domicil ve Spojeném království Velké Británie a Severního Irska nebo v Irsku, je pravomoc českých soudů ve věcech uvedených v odstavci 1 dána, jestliže

- a) oba manželé měli v České republice obvyklý pobyt a žalobce má ještě obvyklý pobyt v České republice,
- b) žalobce má obvyklý pobyt v České republice a druhý manžel se připojil k návrhu, nebo
- c) žalobce má obvyklý pobyt v České republice a měl tento obvyklý pobyt nejméně po dobu jednoho roku bezprostředně před podáním žaloby.

(3) Pro řízení o vyživovací povinnosti mezi manžely a mezi bývalými manžely se pravomoc českých soudů určuje podle přímo použitelného předpisu Evropské unie².

Rozhodné právo

§ 48

(1) Způsobilost osoby uzavřít manželství, jakož i podmínky jeho platnosti se řídí právním řádem státu, jehož je tato osoba občanem.

(2) Forma uzavření manželství se řídí právním řádem platným v místě, v němž se manželství uzavírá.

(3) Uzavření manželství na zastupitelském úřadu České republiky v zahraničí se řídí českým právním řádem.

²⁾ Nařízení Rady (ES) č. 4/2009 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností.
Rozhodnutí Rady č. 2009/941/ES ze dne 30. listopadu 2009 o uzavření Haagského protokolu ze dne 23. listopadu 2007 o právu rozhodném pro vyživovací povinnosti Evropským společenstvím.
Protokol o právu rozhodném pro vyživovací povinnosti, sjednaný v Haagu dne 23. listopadu 2007, Úř. věst. EU L 331, 16.12.2009, s. 19.

(4) Státní občan České republiky nemůže uzavřít manželství na zastupitelském úřadu cizího státu v České republice.

§ 49

(1) Osobní poměry manželů se řídí právním řádem státu, jehož jsou oba občany. Jsou-li občany různých států, řídí se tyto poměry právním řádem státu, v němž mají oba manželé obvyklý pobyt, jinak českým právním řádem.

(2) Vyživovací povinnost mezi manžely se řídí právním řádem určeným podle mezinárodní smlouvy, jejíž použití stanoví přímo použitelný předpis Evropské unie²⁾.

(3) Majetkové poměry manželů se řídí právním řádem státu, ve kterém mají oba manželé obvyklý pobyt; jinak právním řádem státu, jehož jsou oba manželé občany; jinak českým právním řádem.

(4) Smluvená úprava manželského majetkového práva se řídí právním řádem, který byl v době sjednání úpravy rozhodný pro majetkové poměry manželů. Jinak také pro smluvenou úpravu manželského majetkového práva se manželé mohou dohodnout, že se jejich majetkové poměry budou řídit buď právním řádem státu, jehož je jeden z manželů občanem, nebo v němž má jeden z manželů obvyklý pobyt, nebo právním řádem státu, v němž je nemovitá věc, pokud jde o tuto nemovitou věc, nebo českým právním řádem. O dohodě musí být pořízen notářský zápis nebo obdobná listina, jestliže se dohoda uzavírá v cizině.

§ 50

(1) Rozvod manželství se řídí právním řádem státu, kterým se řídí osobní poměry manželů v době zahájení řízení.

(2) Jestliže by bylo třeba podle odstavce 1 použít cizího právního řádu, který rozvod manželství nedovoluje anebo jej připouští jen za okolností mimořádně tíživých, použije se českého právního řádu, jestliže alespoň jeden z manželů je státním občanem České republiky nebo alespoň jeden z manželů má v České republice obvyklý pobyt.

(3) Při prohlášení manželství za neplatné nebo při určení, zda tu manželství je či není, se způsobilost uzavřít manželství a forma jeho uzavření posuzují podle právních řádů rozhodných pro ně v době uzavření manželství.

(4) Vyživovací povinnost mezi bývalými manžely se řídí právním řádem určeným podle mezinárodní smlouvy, jejíž použití stanoví přímo použitelný předpis Evropské unie²⁾.

Uznání cizích rozhodnutí

§ 51

(1) Pravomocná cizí rozhodnutí ve věcech rozvodu manželství, zákonného odloučení, prohlášení manželství za neplatné a určení, zda tu manželství je či není, byl-li alespoň jedním z účastníků řízení státní občan České republiky, se v České republice uznávají, nebrání-li tomu ustanovení § 15 odst. 1 písm. a) až e), jen na základě zvláštního rozhodnutí.

(2) Vyslovit, že se uznává rozhodnutí ve věci uvedené v odstavci 1, přísluší Nejvyššímu soudu. Návrh může podat vedle účastníků řízení každý, kdo prokáže právní zájem. Nejvyšší

státní zastupitelství může vstoupit do zahájeného řízení. Nejvyšší soud rozhoduje rozsudkem, jednání nemusí nařizovat.

(3) Rozhodnutí uvedené v odstavci 1 lze uznat jen tehdy, jestliže byl skutkový základ zjištěn způsobem vyhovujícím v podstatě příslušným ustanovením českého právního řádu.

§ 52

Byli-li všichni účastníci řízení v rozhodné době občany státu, o jehož rozhodnutí jde, mají pravomocná cizí rozhodnutí ve věcech uvedených v § 51 v České republice bez dalšího řízení stejné právní účinky jako pravomocná rozhodnutí českých soudů. To platí i o pravomocných rozhodnutích v těchto věcech vydaných orgány jiných cizích států, uznávají-li se taková rozhodnutí v domovských státech všech účastníků řízení, kteří jsou cizinci.

Díl 2

Poměry mezi rodiči a dětmi a některé jiné poměry

§ 53

Pravomoc ve věcech určení a popření rodičovství

Žalobu na určení a popření rodičovství lze podat u obecného soudu žalovaného v České republice; nemá-li zde žalovaný obecný soud, u obecného soudu žalobce. Pravomoc českých soudů je dána i tehdy, nemá-li ani žalobce v České republice obecný soud, ale jeden z rodičů nebo dítě je státním občanem České republiky.

§ 54

Rozhodné právo ve věcech určení a popření rodičovství

(1) Určení a popření rodičovství se řídí právním řádem státu, jehož příslušnost nabylo dítě narozením. Jestliže dítě získalo narozením více než jednu státní příslušnost, rozhoduje se podle českého právního řádu. Jestliže je to v zájmu dítěte, použije se právního řádu státu, v němž měla matka dítěte obvyklý pobyt v době jeho početí.

(2) Má-li dítě v České republice obvyklý pobyt a je-li to v jeho zájmu, použije se pro určení a popření rodičovství českého právního řádu.

(3) K platnosti určení rodičovství postačí, stane-li se podle právního řádu státu, v němž došlo k prohlášení o uznání rodičovství. Jestliže v cizím státě došlo v soudním řízení, nebo mimosoudně, v souladu s tamním právním řádem k popření rodičovství a k určení rodičovství jiné osoby, postačí to k platnosti určení rodičovství této osoby.

§ 55

Uznání cizích rozhodnutí ve věcech určení a popření rodičovství

(1) Pro uznání pravomocných cizích rozhodnutí ve věcech určení a popření rodičovství, jestliže byl alespoň jeden z účastníků řízení státní občan České republiky, se použije ustanovení § 51 obdobně.

(2) Jestliže byli všichni účastníci řízení v rozhodné době občany státu, o jehož pravomocné rozhodnutí jde, nebo uznává-li se takové rozhodnutí orgánů jiných cizích států

v domovských státech všech účastníků řízení, kteří jsou cizinci, použije se pro uznání pravomocných cizích rozhodnutí ve věcech určení a popření rodičovství ustanovení § 52 obdobně.

§ 56

Pravomoc ve věcech výživy, výchovy a péče o nezletilé

(1) Pokud pravomoc ve věcech vyživovacích povinností a ve věcech rodičovské zodpovědnosti není upravena přímo použitelnými předpisy Evropské unie, je ve věcech výživy, výchovy a dalších věcech péče o nezletilé včetně opatření k ochraně jejich osoby a majetku dána pravomoc českých soudů, jestliže nezletilý má obvyklý pobyt v České republice, nebo jestliže je státním občanem České republiky, i když má obvyklý pobyt v cizině. Český soud nemusí řízení zahájit, stačí-li k ochraně práv a zájmů státního občana České republiky opatření učiněná v cizině.

(2) Český zastupitelský úřad může převzít péči nad nezletilým státním občanem České republiky, který má obvyklý pobyt v cizině a ke kterému nikdo nevykonává rodičovská práva a povinnosti, a to v rozsahu pravomoci soudu, uznává-li takovou pravomoc stát, v němž má nezletilý obvyklý pobyt. O převzetí péče uvědomí zastupitelský úřad neprodleně Úřad pro mezinárodně právní ochranu dětí.

(3) Pravomoc českých soudů je dána také pro řízení o výživném, v němž se navrhuje proti oprávněnému s obvyklým pobytem v cizině zrušení nebo změna rozhodnutí českého soudu.

(4) Českým soudům přísluší na návrh povinného s obvyklým pobytem v České republice rozhodovat o změně nebo zrušení vyživovací povinnosti uložené rozhodnutím orgánu cizího státu, jestliže oprávněný nemá obvyklý pobyt ve státě, jehož orgán rozhodnutí vydal.

(5) Jestliže se koná řízení o rozvodu manželství rodičů nezletilého cizince, který nemá obvyklý pobyt v České republice, avšak zdržuje se v ní, přísluší českým soudům upravit práva a povinnosti rodičů k nezletilému pro dobu po rozvodu, pokud se nezletilý bude zdržovat na území České republiky a pokud orgány příslušného cizího státu neučiní jiné opatření.

§ 57

Rozhodné právo ve věcech výživy, výchovy a péče o nezletilé a pro některé jiné poměry

(1) Poměry mezi rodiči a dětmi ve věcech výživy se řídí právním řádem určeným podle mezinárodní smlouvy, jejíž použití stanoví přímo použitelný předpis Evropské unie²⁾. Stejně se určuje rozhodné právo ve věcech práva na výživu oprávněných osob z jiných poměrů.

(2) V ostatních věcech rodičovských práv a povinností a opatření k ochraně osoby nebo jmění dítěte se rozhodné právo určí podle mezinárodní smlouvy³⁾.

³⁾ Úmluva o pravomoci orgánů, použitelném právu, uznávání, výkonu a spolupráci ve věcech rodičovské zodpovědnosti a opatření k ochraně dětí, sjednaná v Haagu dne 19. října 1996, vyhlášená pod č. 141/2001 Sb.m.s.

§ 58

Uznání cizích rozhodnutí ve věcech nezletilých

Pravomocná cizí rozhodnutí ve věcech výchovy, výživy a péče o nezletilé a v jiných věcech, které se jich týkají, vydaná ve státě, jehož občanem je dítě cizí státní příslušnosti nebo v němž má takové dítě obvyklý pobyt a všichni účastníci jsou cizinci, se uznávají bez dalšího řízení. Jestliže se jimi ukládá majetkové plnění, může být takové rozhodnutí uznáno a vykonáno, jestliže tomu nebrání překážky stanovené v § 15 odst. 1 písm. b) až e).

Díl 3

Práva neprovdané matky

§ 59

(1) Nároky matky dítěte vůči jeho otci, za něhož není provdána, se řídí právním řádem státu, v němž má matka v době narození dítěte obvyklý pobyt. Matka se může dovolat použití právního řádu státu, jehož je občankou v době narození dítěte. Nároky neprovdané těhotné ženy se řídí právním řádem státu, ve kterém má v době podání návrhu obvyklý pobyt, ledaže se dovolá použití právního řádu státu, jehož je v době podání návrhu občankou.

(2) Jestliže matka dítěte, která je cizinkou, má v době narození dítěte obvyklý pobyt v České republice a otec dítěte je státním občanem České republiky, řídí se práva matky dítěte českým právním řádem.

Díl 4

Osvojení

§ 60

Pravomoc

(1) Rozhodovat ve věcech osvojení přísluší českým soudům, je-li osvojitel státním občanem České republiky. Jsou-li osvojitelé manželé, stačí, je-li státním občanem České republiky jeden z nich.

(2) Není-li osvojitel nebo ani jeden z manželů státním občanem České republiky, je pravomoc českých soudů dána

- a) má-li zde osvojitel nebo alespoň jeden z osvojujících manželů pobyt a může-li být rozhodnutí soudu uznáno v domovském státě osvojitele nebo v domovských státech obou osvojujících manželů, nebo
- b) má-li osvojitel nebo alespoň jeden z osvojujících manželů v České republice obvyklý pobyt.

(3) Jestliže je nezletilý, o jehož osvojení jde, státním občanem České republiky a má na území České republiky obvyklý pobyt, přísluší rozhodovat o jeho osvojení výlučně českým soudům.

Rozhodné právo

§ 61

(1) K osvojení je třeba splnit podmínky stanovené právním řádem státu, jehož občanem je osvojenec, i státu, jehož občanem je osvojitel.

(2) Mají-li osvojující manželé různou státní příslušnost, musí být splněny podmínky právních řádů obou manželů určených podle jejich státní příslušnosti a právního řádu státu, jehož občanem je osvojenec.

(3) Jestliže by bylo třeba podle ustanovení odstavců 1 a 2 použít zahraničního právního řádu, který osvojení nedovoluje nebo je připouští jen za okolností mimořádně tíživých, použije se českého právního řádu, jestliže osvojitel nebo alespoň jeden z osvojujících manželů nebo osvojenec mají v České republice obvyklý pobyt.

§ 62

(1) Účinky osvojení se řídí právním řádem státu, jehož jsou občany všichni účastníci v době osvojení, jinak právním řádem státu, v němž mají v době osvojení všichni účastníci obvyklý pobyt, jinak právním řádem státu, jehož občanem je osvojenec.

(2) Pro poměry mezi osvojencem a osvojitelem, popřípadě osvojiteli ve věcech rodičovských práv a povinností, výchovy a výživy se použije právního řádu určeného podle ustanovení § 57 obdobně.

Uznání cizích rozhodnutí

§ 63

(1) Jestliže v době osvojení byl osvojitel, některý z osvojitelů nebo osvojenec státním občanem České republiky, uznávají se cizí rozhodnutí o osvojení v České republice, jestliže se to nepřičí veřejnému pořádku a nebrání tomu výlučná pravomoc českých soudů a osvojení by bylo přípustné i podle hmotněprávních ustanovení českého práva. Pro řízení o uznání platí ustanovení § 16 odst. 2.

(2) Byli-li všichni účastníci řízení v rozhodné době cizinci, uznávají se cizí rozhodnutí o osvojení v České republice bez dalšího řízení, jestliže se to nepřičí veřejnému pořádku a uznávají-li se taková rozhodnutí v domovských státech všech účastníků.

(3) Ustanovení odstavců 1 a 2 se použijí pro osvojení v cizině, která se uskutečnila jinak než rozhodnutím, přiměřeně.

Díl 5

Poručenství a opatrovnictví nad nezletilými

§ 64

Pravomoc

(1) Pro pravomoc českých soudů ve věcech poručenství a opatrovnictví nad nezletilými platí ustanovení § 56 odst. 1 obdobně.

(2) Není-li dána pravomoc českých soudů v těchto věcech podle odstavce 1, postupuje český soud podle ustanovení § 33 odst. 2 a 3 obdobně.

§ 65

Rozhodné právo

(1) Pro poručenství a opatrovnictví nad nezletilými se použije právního řádu státu, jehož soud nebo úřad o něm rozhoduje. Pokud to však ochrana osoby nebo majetku nezletilého vyžaduje, lze výjimečně použít nebo přihlídnout k právnímu řádu jiného státu, k němuž má daná situace podstatný vztah.

(2) Změní-li se obvyklý pobyt nezletilého a nezletilý bude mít obvyklý pobyt v jiném státě, řídí se od doby této změny právním řádem tohoto jiného státu podmínky pro poručenství a opatrovnictví zřízené ve státě, v kterém nezletilý měl dříve obvyklý pobyt.

(3) K zpětnému ani k dalšímu odkazu se při používání odstavců 1 a 2 nepřihlíží.

(4) Ustanovení § 35 a 36 se použijí obdobně.

§ 66

Uznání cizích rozhodnutí

Pro uznání pravomocných cizích rozhodnutí ve věcech poručenství a opatrovnictví nad nezletilými se použije ustanovení § 38 obdobně.

Hlava VI

Registrované partnerství a obdobné poměry

§ 67

(1) Českým soudům přísluší rozhodovat o zrušení, neplatnosti a neexistenci registrovaného partnerství nebo obdobného poměru, jestliže registrované partnerství bylo uzavřeno v České republice nebo alespoň jeden z partnerů je státním občanem České republiky a má obvyklý pobyt v České republice.

(2) Registrované partnerství a obdobné poměry a jejich účinky, způsobilost k jejich uzavření, způsob uzavření a jejich zrušení, neplatnost a neexistence se řídí právním řádem státu, v němž se registrované partnerství nebo obdobný poměr uzavírá nebo uzavřelo. Stejný právní řád se použije i pro úpravu osobních a majetkových poměrů partnerů.

(3) Cizí rozhodnutí o zrušení, neplatnosti a neexistenci registrovaného partnerství nebo obdobného poměru vydaná ve státě, v němž bylo registrované partnerství nebo obdobný poměr uzavřeno, nebo která se v něm uznávají, se uznávají bez dalšího řízení.

Hlava VII Věcná práva

§ 68

Pravomoc pro práva k nemovitým věcem

Rozhodovat o právech k nemovitým věcem, které jsou na území České republiky, přísluší výlučně českým soudům nebo jiným příslušným českým orgánům veřejné moci.

Rozhodné právo

§ 69

(1) Věcná práva k nemovitým věcem i k hmotným věcem movitým se řídí, pokud v tomto zákoně nebo v jiných právních předpisech není stanoveno něco jiného, právním řádem místa, v němž věc je. Podle tohoto právního řádu se rovněž určuje, zda věc je nemovitá nebo movitá.

(2) Věcná práva k plavidlům a letadlům, která se zapisují do veřejného rejstříku, jejich vznik a zánik se řídí právním řádem státu, v jehož působnosti je tento rejstřík veden.

§ 70

(1) Vznik a zánik věcných práv k hmotným věcem movitým se řídí právním řádem místa, kde věc byla v době, kdy nastala skutečnost, která zakládá vznik nebo zánik tohoto práva.

(2) Vznik a zánik vlastnického práva k hmotným věcem movitým, které se převádějí na základě smlouvy, se řídí právním řádem, kterým se řídí smlouva, která je základem pro vznik nebo zánik vlastnického práva.

(3) Jestliže právní jednání, které má být základem pro vznik a zánik věcných práv k hmotným věcem movitým, bylo učiněno po započetí přepravy takové věci po dobu trvání přepravy, řídí se tento vznik a zánik právním řádem místa, odkud byla věc odeslána. Jestliže se však vznik a zánik věcných práv k těmto věcem uskutečňuje nakládáním s cenným papírem, který je nutno předložit za účelem vydání věci a nakládání s ní, použije se právního řádu místa, v němž je cenný papír v době nakládání s ním.

§ 71

Ustanovení o zápisech do veřejných knih a podobných seznamů platná v místě, kde je nemovitá věc nebo věc movitá, se použijí i tehdy, pokud se právní důvod vzniku, zániku, omezení nebo převodu zapisovaného práva posuzuje podle jiného právního řádu.

§ 72

Vydržení se řídí právním řádem platným v místě, kde byla věc na počátku běhu vydržecí doby. Vydržitel se však může dovolat právního řádu státu, na jehož území se vydržení vykonalo, jestliže od doby, kdy se věc dostala do tohoto státu, jsou podle právního řádu tohoto státu splněny všechny podmínky vydržení.

§ 73

Svěřenský fond nebo obdobné zařízení

(1) Svěřenský fond nebo obdobné zařízení (dále jen „fond“) se řídí právem určeným zakladatelem, pokud určené právo fond upravuje nebo jinak lze ustanovení tohoto práva pro něj použít.

(2) Není-li určeno právo podle odstavce 1 nebo nelze-li je použít, řídí se fond právem státu, s nímž nejúžeji souvisí. Při určení tohoto práva je třeba přihlídnout zejména k

- a) místu, z něhož je fond spravován,
- b) místu, v němž je převážně umístěn majetek jej vytvářející,
- c) místu sídla nebo obvyklého pobytu svěřenského správce,
- d) účelům sledovaným vytvořením fondu a místům, kde těchto účelů má být dosaženo.

(3) Je-li možné určitý prvek fondu oddělit od ostatních, může být rozhodné právo určeno pro něj samostatně.

(4) Fond zřízený v zahraničí se uznává i v oblasti českého práva, vykazuje-li základní znaky požadované pro něj českým právem.

**Hlava VIII
Dědické právo**

Pravomoc

§ 74

(1) Pravomoc českých soudů k projednání dědictví je dána, měl-li zůstavitel v době své smrti obvyklý pobyt v České republice.

(2) Jde-li o nemovitou věc, která je na území České republiky, je pravomoc českých soudů k projednání dědictví dána výlučně.

(3) Neměl-li zůstavitel v době své smrti obvyklý pobyt v České republice, český soud projedná dědictví, které je v České republice, tehdy, jestliže stát, jehož orgán je pravomocný k projednání takového dědictví, ani nevydává dědictví zůstavitelů s obvyklým pobytem v České republice k projednání českým soudům, ani nepřiznává jejich rozhodnutím právní účinky, anebo odmítne-li cizí stát zabývat se dědictvím, nebo se nevyjádří. Českým soudům přísluší vždy rozhodovat o dědictví, které na území České republiky zanechal státní občan České republiky, který měl obvyklý pobyt v cizině, jestliže o to požádá i jen některý z dědiců, který má obvyklý pobyt v České republice.

(4) V případech neuvedených v odstavcích 1 až 3 se český soud omezí na potřebná opatření k zajištění majetku po zůstaviteli.

(5) V případech podle odstavce 4 soud vydá účastníkům na jejich žádost potvrzení o tom, že projednání dědictví nenáleží do pravomoci českých soudů; před jeho vydáním, je-li to důvodné, provede předběžné šetření. Má-li být vydán majetek do ciziny, vyrozumí o tom tuzemské dědice a věřitele oznámením, které vyvěsí po dobu 15 dnů na úřední desce soudu; známým účastníkům se toto oznámení doručí.

(6) Ustanovení odstavců 4 a 5 se nepoužije, má-li být majetek nepatrné hodnoty vydán vypraviteli pohřbu nebo určité osobě ve shodě s rozhodným právem.

§ 75

Jde-li o majetek, který je v cizině, projedná český soud dědictví jen tehdy, jestliže cizí stát vydává takový majetek k projednání českým soudům, nebo přiznává právní účinky rozhodnutím českých soudů v těchto věcech.

Rozhodné právo

§ 76

Právní poměry dědické se řídí právním řádem státu, ve kterém měl zůstavitel obvyklý pobyt v době smrti. Jestliže zůstavitel byl státním občanem České republiky a alespoň jeden z dědiců má v České republice obvyklý pobyt, použije se český právní řád.

§ 77

(1) Způsobilost pořídit nebo zrušit závěť, jakož i účinky vad vůle a jejího projevu, se řídí právním řádem státu, jehož občanem je zůstavitel v době projevu vůle nebo ve kterém má v té době obvyklý pobyt. Stejně určený právní řád je rozhodný pro způsobilost pořídit a zrušit jiné druhy pořízení pro případ smrti a i pro určení, které další druhy pořízení pro případ smrti jsou přípustné.

(2) Závěť je platná co do formy, jestliže forma vyhovuje právnímu řádu státu,

- a) jehož občanem byl zůstavitel v době projevu vůle nebo v době svého úmrtí,
 - b) na jehož území byla závěť pořízena,
 - c) ve kterém měl zůstavitel v době projevu vůle nebo v době svého úmrtí obvyklý pobyt,
 - d) kterého se má použít pro právní poměry dědické, nebo by se ho pro ně mělo použít v době pořízení závěti, nebo
 - e) ve kterém je nemovitá věc, pokud jde o tuto nemovitou věc.
- To platí i o formě zrušení závěti.

(3) Ustanovení odstavce 2 se použije i pro formu dědické smlouvy a jiných pořízení pro případ smrti obdobně s tím, že zůstavitelem se rozumí některá ze stran dědické smlouvy. To platí i o formě zrušení dědické smlouvy a jiných pořízení pro případ smrti.

(4) Zůstavitel může v závěti stanovit, že se namísto jinak rozhodného práva budou právní poměry dědické řídit právním řádem státu, v němž má zůstavitel v době pořízení závěti obvyklý pobyt, a to i pro nemovité dědictví, nebo může stanovit, že právní poměry dědické, a to i pro nemovité dědictví, se budou řídit právním řádem státu, jehož občanem je v době pořízení závěti.

(5) Smluvní strany dědické smlouvy mohou zvolit pro právní poměry dědické některý z právních řádů uvedených v odstavci 4 s tím, že zůstavitelem se rozumí některá ze stran dědické smlouvy. To platí i pro jiná pořízení pro případ smrti přiměřeně.

§ 78

Zůstavitelovy věci a práva umístěná na území České republiky případnou Českou republiku, jestliže není žádný dědic; rozhodnutí o tom přísluší do pravomoci českých soudů.

Za dědice se nepovažuje stát nebo jiný územní útvar nebo pro tyto případy existující instituce, ledaže by byly dědicem ustanoveným v závěti.

Uznání cizích rozhodnutí

§ 79

Pravomocná cizí rozhodnutí ve věcech dědických, která byla vydána ve státě, v němž měl zůstavitel v době své smrti obvyklý pobyt nebo jehož byl státním občanem, a jde o stát, který vydává dědictví zůstavitelů s obvyklým pobytem v České republice k projednání českým soudům nebo přiznává právní účinky jejich rozhodnutím v těchto věcech, se uznávají bez dalšího řízení, jestliže tomu nebrání pravomoc českých soudů. Nelze uznat cizí rozhodnutí, které by bylo v rozporu s ustanovením § 78.

Hlava IX

Práva duševního vlastnictví

§ 80

Práva duševního vlastnictví se řídí právním řádem státu, který tato práva přiznává a poskytuje jim ochranu.

Hlava X

Cenné papíry, investiční nástroje a jiné listiny

§ 81

Pravomoc ve věcech umoření listin

Českému soudu přísluší prohlásit za umořené listiny vydané v cizině jen tehdy, může-li mít jejich umoření podle povahy věci právní následky v České republice.

Rozhodné právo ve věcech cenných papírů a investičních nástrojů

§ 82

Zda je cenný papír platně vydán, zda jsou s ním spojena práva takovým způsobem, že je po vydání cenného papíru nelze po dobu jeho platnosti bez cenného papíru uplatnit, a jaká práva a jaké právní účinky jsou s ním spojeny, se řídí podle povahy cenného papíru

- a) právem, kterým se řídí právní způsobilost a vnitřní poměry právnické osoby, která cenný papír vydala,
- b) právem, kterým se řídí právní poměr, jehož úprava vydání cenného papíru zakládá,
- c) právem platným v místě, v němž byl cenný papír vydán,
- d) právem státu, v němž má sídlo nebo obvyklý pobyt osoba, která cenný papír vydává, neodpovídá-li povaze cenného papíru použití jiného práva, nebo
- e) právem, které je v cenném papíru určeno, jestliže to povaha cenného papíru připouští.

§ 83

(1) Pokud ze zákona nevyplývá něco jiného, právo k cennému papíru se řídí právním řádem platným v místě, v němž je cenný papír, a převod práva k cennému papíru se řídí právním řádem platným v místě, v němž je cenný papír v době nakládání s ním.

(2) Zástavní právo k cennému papíru se řídí právem platným v místě obvyklého pobytu nebo sídla zástavního věřitele v rozhodné době, nezvolí-li strany právo jiné; zpětný a další odkaz jsou vyloučeny. Jde-li o cenný papír, který je nutno předložit za účelem vydání věci a nakládání s ní, použije se práva platného v místě, v němž je cenný papír v rozhodné době.

(3) Bez ohledu na odstavce 1 a 2 nakládání se zaknihovaným nebo imobilizovaným cenným papírem nebo jiným cenným papírem zapsaným v evidenci, nebo nakládání s právem zapsaným v evidenci, které se chová jako zaknihovaný cenný papír, se řídí právem státu, v němž je vedena evidence, ve které se provádí zápis; zpětný a další odkaz jsou vyloučeny. Volba práva je přípustná, jen jde-li o právo státu, v němž má osoba vedoucí evidenci k okamžiku volby práva sídlo nebo pobočku, a vedení evidence patří mezi obvyklé činnosti této osoby.

(4) Jsou-li určeny investiční nástroje, včetně práv s nimi spojených, k zajištění práv

- a) účastníka nebo provozovatele platebního systému s neodvolatelností zúčtování, zahraničního platebního systému s neodvolatelností zúčtování, vypořádacího systému s neodvolatelností vypořádání nebo zahraničního vypořádacího systému s neodvolatelností vypořádání, jestliže tato práva vznikla z jeho účasti v systému nebo provozování systému, nebo
- b) centrální banky některého z členských států Evropské unie nebo států tvořících Evropský hospodářský prostor nebo Evropské centrální banky,

řídí se práva těchto osob nebo osob jednajících na jejich účet ze zajištění právním řádem státu, v němž je vedena evidence investičních nástrojů, v níž se provádí zápis zakládající právní účinky z těchto jednání.

(5) Jsou-li jako předmět finančního zajištění poskytnuty investiční cenné papíry, cenné papíry kolektivního investování nebo nástroje peněžního trhu, k nimž se vlastnické nebo jiné věcné právo dokládá zápisem do evidence, anebo jsou-li jako předmět finančního zajištění poskytnuta práva vyplývající ze zápisu investičního cenného papíru, cenného papíru kolektivního investování nebo nástroje peněžního trhu do evidence, která umožňují oprávněnému s takovým cenným papírem nebo nástrojem přímo nebo nepřímo nakládat alespoň obdobným způsobem jako oprávněný držitel, řídí se právním řádem státu, v němž je vedena tato evidence,

- a) právní povaha předmětu finančního zajištění a věcněprávní účinky tohoto finančního zajištění,
- b) podmínky vyžadované pro vznik finančního zajištění, pro poskytnutí takového předmětu finančního zajištění, jakož i další podmínky pro to, aby finanční zajištění nabylo účinků vůči třetím osobám,
- c) pořadí vlastnických nebo jiných práv k předmětu finančního zajištění vyplývajících z jejich zápisu do evidence a podmínky nabytí od osoby, která není vlastníkem,

d) podmínky a způsob uspokojení z předmětu finančního zajištění, nastane-li rozhodná skutečnost⁴⁾.

(6) Českým právním řádem se řídí nabídka převzetí určená vlastníkům účastnických cenných papírů vydaných akciovou společností se sídlem v České republice, jejíž účastnické cenné papíry jsou přijaty k obchodování na regulovaném trhu v České republice, a právní otázky spojené s nabídkou převzetí s mezinárodním prvkem.

(7) Volba jiného práva v případech uvedených v odstavci 4 a volba jiného práva a zpětný a další odkaz v případech uvedených v odstavci 5 jsou vyloučeny.

(8) Rozhodné právo pro existenci a přechod zástavního práva k podílům a cenným papírům vydaným kteroukoliv z právnických osob zúčastněných na přeshraniční přeměně se určuje podle jiného právního předpisu.

Hlava XI

Závazková práva

Díl 1

Základní ustanovení

§ 84

Ustanovení této hlavy se použijí v návaznosti na přímo použitelné předpisy Evropské unie a mezinárodní smlouvy⁵⁾. Úprava v této hlavě se omezuje na otázky, které nespadají do rozsahu působnosti těchto předpisů a smluv, ledaže tyto předpisy a smlouvy připouštějí úpravu v tomto zákoně.

Díl 2

Procesní ustanovení

§ 85

Pravomoc

Pravomoc českých soudů ve věcech závazkových a jiných majetkových práv může být založena také ujednáním stran v písemné formě. Věcnou příslušnost českých soudů nelze však takovým ujednáním měnit.

⁴⁾ Zákon č. 408/2010 Sb., o finančním zajištění.

⁵⁾ Zejména Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím I), nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 ze dne 11. července 2007 o právu rozhodném pro mimosmluvní závazkové vztahy (Řím II), nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, Úmluva o právu použitelném pro dopravní nehody, sjednaná v Haagu dne 4. května 1971, vyhlášená pod č. 130/1976 Sb.
Vídeňská úmluva o občanskoprávní odpovědnosti za jaderné škody, přijatá ve Vídni dne 21. května 1963, se Společným protokolem týkajícím se aplikace Vídeňské úmluvy a Pařížské úmluvy, přijatým ve Vídni dne 21. září 1988, vyhlášené pod č. 133/1994 Sb.

§ 86

Sjednání příslušnosti zahraničního soudu

(1) Ujednáním stran v písemné formě může být ve věcech závazkových práv a v jiných majetkových právech sjednána i příslušnost zahraničního soudu. Ve věcech pojištění a spotřebitelských smluv je takové ujednání přípustné jen po vzniku sporu nebo jestliže umožňuje pouze pojistníkovi, pojištěnému, jiné oprávněné osobě, poškozenému nebo spotřebiteli zahájit řízení u soudu jiného státu.

(2) Jestliže byla sjednána příslušnost zahraničního soudu podle odstavce 1, je tím vyloučena pravomoc českých soudů; český soud však věc projedná, jestliže

- a) účastníci shodně prohlásí, že na ujednání netrvají,
- b) rozhodnutí vydané v cizině by nemohlo být uznáno v České republice,
- c) zahraniční soud odmítl se věcí zabývat, nebo
- d) ujednání o příslušnosti zahraničního soudu je v rozporu s veřejným pořádkem.

Díl 3

Smlouvy

§ 87

(1) Smlouvy se řídí právem státu, s nímž smlouva nejúžeji souvisí, pokud smluvní strany nezvolily rozhodné právo. Volba práva musí být vyjádřena výslovně nebo musí vyplývat bez pochybností z ustanovení smlouvy nebo z okolností případu.

(2) Pokud právní poměr založený spotřebitelskou smlouvou úzce souvisí s územím některého členského státu Evropské unie, nemůže být spotřebitel zbaven ochrany příslušející mu podle českého práva, jestliže řízení probíhá v České republice, i když pro smlouvu bylo zvoleno nebo i jinak se má použít právo jiného než členského státu Evropské unie.

(3) Pojistné smlouvy se řídí právem státu, ve kterém má pojistník obvyklý pobyt. Smluvní strany mohou zvolit rozhodné právo pro pojistnou smlouvu; jde-li o pojistnou smlouvu na kterou se vztahuje přímo použitelný předpis Evropské unie, mohou smluvní strany v rozsahu, ve kterém to tento předpis připouští, zvolit kterékoliv rozhodné právo.

(4) V případě smlouvy, ve které se za úplatu sjednává užívání jednoho nebo více ubytovacích zařízení na více než jeden časový úsek, je-li smlouva sjednána na dobu delší než jeden rok (dále jen „dočasné užívání ubytovacího zařízení“), výhoda spojená s ubytováním, je-li smlouva sjednána na dobu delší než jeden rok (dále jen „dlouhodobý rekreační produkt“), pomoc při úplatném převodu dočasného užívání ubytovacího zařízení nebo dlouhodobého rekreačního produktu nebo účast ve výměnném systému, který umožňuje spotřebitelům vzájemně převést právo užívat ubytovací zařízení nebo jiné služby spojené s dočasným užíváním ubytovacího zařízení podle jiného právního předpisu, je-li rozhodné právo jiné právo než členského státu Evropské unie, nesmí být spotřebitel zbaven ochrany podle práva, jestliže řízení probíhá v České republice, a pokud

- a) kterákoli z dotčených nemovitostí je na území členského státu Evropské unie, nebo
- b) podnikatel v souvislosti s dotčenou nemovitostí vykonává svou činnost na území členského státu Evropské unie nebo výkon jeho činnosti na území členského státu Evropské unie jakkoli směřuje.

Díl 4
Pracovní právo

§ 88

Pravomoc

(1) Pravomoc českých soudů ve věcech pracovních může být založena také ujednáním stran v písemné formě. Věcnou příslušnost českých soudů nelze však takovým ujednáním měnit.

(2) Pokud by jinak byla dána pravomoc českých soudů, lze sjednat písemně příslušnost zahraničního soudu jen po vzniku sporu nebo jestliže ujednání umožňuje pouze zaměstnanci zahájit řízení u soudu jiného státu. Ustanovení § 86 odst. 2 se použije obdobně.

§ 89

Rozhodné právo pro některé pracovní poměry

Pracovní poměr založený jinak než smlouvou se řídí právním řádem státu, podle kterého byl pracovní poměr založen.

Díl 5
Jednostranná právní jednání

§ 90

Právní poměry vzniklé z jednostranných právních jednání se řídí právním řádem státu, v němž má ten, kdo učinil jednostranné právní jednání, svůj obvyklý pobyt nebo sídlo v době, kdy právní jednání učinil, ledaže zvolil použití jiného právního řádu.

Díl 6
Zajištění závazku, následky porušení a změny závazku

§ 91

(1) Zajištění závazku se řídí stejným právním řádem jako zajištěný závazek, ledaže jde o věcné právo nebo ze zákona nebo z povahy věci vyplývá něco jiného nebo strany nebo strana, která poskytla zajištění jednostranným projevem vůle, zvolí použití jiného práva. Zástavní právo k pohledávkám a jiným právům se řídí stejným právem jako pohledávka nebo jiné právo, k nimž zástavní právo vzniklo, ledaže strany zvolí použití jiného práva. Volbou nebo změnou rozhodného práva nejsou dotčena práva třetích osob. Proti dlužníkovi lze uplatňovat jen ta práva, která vyplývají z právního řádu, kterým se řídí jeho zajištěný závazek.

(2) Stejným právním řádem, kterým se řídí závazek, se řídí i následky jeho porušení.

(3) Přejedání práv a závazků ze zákona se řídí právním řádem rozhodným pro případy, jejichž právní úprava tento přechod stanoví, pokud z povahy věci nevyplývá něco jiného. Právo a závazek samotné se i nadále řídí právním řádem, kterým se do přechodu řídily.

Díl 7
Započtení

§ 92

Započtení se řídí tímž právním řádem jako pohledávka, proti které započtení směřuje. Strany mohou dohodou zvolit použití jiného právního řádu.

Díl 8
Poměry směnečného a šekového práva

§ 93

(1) Účinky závazných prohlášení příjemce cizí směnky a výstavce vlastní směnky se řídí právem platebního místa.

(2) Účinky ostatních směnečných prohlášení se řídí právem státu, v němž byla učiněna.

§ 94

Lhůty k výkonu postihových práv se řídí pro všechny osoby směnečně zavázané právem místa, kde byla směnka vystavena.

§ 95

Právem místa vystavení směnky se řídí, zda majitel cizí směnky nabývá pohledávky, jež je podkladem jejího vystavení.

§ 96

Právem platebního místa se řídí, zda lze omezit přijetí cizí směnky na část směnečné sumy a zda majitel je povinen přijmout částečné placení. Stejná zásada platí pro zaplacení vlastní směnky.

§ 97

Právem platebního místa se řídí opatření, jež je nutno učinit, byla-li směnka ztracena nebo odcizena.

§ 98

Účinky šekových prohlášení se řídí právem státu, v němž byla učiněna.

§ 99

Lhůty k výkonu postihových práv se řídí pro všechny osoby šekově zavázané právem místa, kde byl šek vystaven.

§ 100

Právem státu, v němž je šek splatný, se řídí

- a) zda šek musí být splatný na viděnou nebo zda může být vystaven na určitý čas po viděné, a jaké účinky nastávají, je-li v šeku uveden pozdější den než skutečný den vystavení,
- b) lhůta k předložení,
- c) zda lze šek přijmout, ověřit, potvrdit nebo vidovat, a jaké účinky mají tyto doložky,
- d) zda majitel může žádat částečné zaplacení a zda je musí přijmout,
- e) zda lze šek křížovat nebo opatřit doložkou „jen k zúčtování“ nebo doložkou stejného významu, a jaké účinky má křížování nebo zúčtovací doložka nebo doložka stejného významu,
- f) zda majiteli přísluší zvláštní práva ke krytí, a jaký je obsah těchto práv,
- g) zda výstavce může šek odvolat nebo vznést odpor proti zaplacení šeku,
- h) opatření, jež je nutno učinit, ztratil-li se šek nebo byl-li odcizen,
- i) zda je k zachování postihových práv proti indosantům, výstavci a jiným osobám šekově zavázaným třeba protestu nebo zjištění stejného významu.

Díl 9

Některé mimosmluvní závazkové poměry

§ 101

Mimosmluvní závazkové poměry vznikající z narušení soukromí a osobnostních práv včetně pomluvy se řídí právem státu, ve kterém k narušení došlo. Postižená osoba může však zvolit použití práva státu, ve kterém

- a) má postižená osoba obvyklý pobyt nebo sídlo,
- b) má původce narušení obvyklý pobyt nebo sídlo, nebo
- c) se dostavil výsledek narušujícího jednání, pokud to původce narušení mohl předvídat.

ČÁST PÁTÁ

PRÁVNÍ POMOC VE STYKU S CIZINOU

§ 102

Pokud není stanoveno něco jiného, stýkají se soudy s cizími orgány prostřednictvím Ministerstva spravedlnosti.

§ 103

České soudy poskytují na dožádání cizím soudům nebo úřadům právní pomoc za podmínky vzájemnosti. Právní pomoc lze odepřít,

- a) nespadá-li provedení dožadovaného úkonu do příslušnosti dožádaného českého soudu; náleží-li však jeho provedení do příslušnosti jiného soudu nebo do pravomoci jiných českých orgánů veřejné moci, bude dožádání postoupeno k vyřízení soudu nebo jinému orgánu veřejné moci k tomu povolanému, nebo
- b) žádá-li se o provedení úkonu, který odporuje veřejnému pořádku.

§ 104

(1) Žádaná právní pomoc se poskytuje podle českých právních předpisů; na žádost cizího orgánu lze postupovat podle cizího procesního předpisu, neodporuje-li žádaný postup veřejnému pořádku.

(2) Žádá-li o to cizí orgán, lze svědky, znalce a účastníky řízení vyslechnout i přísězně. To platí i tehdy, je-li třeba v cizině předložit přísězné prohlášení o skutečnostech rozhodných pro uplatnění nebo zachování nároků.

(3) Přísaha pro svědky a účastníky řízení zní: „Přísahám na svou čest, že o všem, nač budu soudem tázán, vypovím úplnou a čistou pravdu a nic nezamlčím.“.

(4) Přísaha pro znalce zní: „Přísahám na svou čest, že posudek podám podle svého nejlepšího vědomí a svědomí.“.

(5) Jde-li o přísahu následnou, znění přísahy se odpovídajícím způsobem pozmění.

§ 105

Není-li cizozemská písemnost opatřena ověřeným překladem do českého jazyka, doručí se příjemci, je-li ochoten ji přijmout; příjemce je třeba poučit, že si musí být vědom právních následků, jaké mohou v cizině nastat, odmítne-li písemnost přijmout.

§ 106

(1) Na dožádání českého soudu provádí český zastupitelský úřad

- a) doručení osobám ve státě, kde vykonává působnost, je-li to přípustné podle mezinárodní smlouvy nebo obecného mezinárodního práva anebo nebrání-li tomu předpisy státu, kde má být úkon proveden,
- b) doručení státním občanům České republiky ve státě, kde úkon má být proveden, kteří tam požívají diplomatických výsad a imunit, a výslech takových občanů jako svědků, znalců nebo účastníků řízení,
- c) výslech svědků, znalců a účastníků řízení, jakož i jiné procesní úkony, dostaví-li se tyto osoby dobrovolně a nebrání-li tomu předpisy platné ve státě, kde úkon má být proveden, nebo pokud tomu nebrání závažné překážky.

(2) Český zastupitelský úřad postupuje přiměřeně podle předpisů pro dožadující soud a úkony jím provedené mají tytéž účinky, jako kdyby je provedl soud sám.

(3) Jestliže se vede v cizině řízení o dědictví a okolnosti nasvědčují, že dědic je státním občanem České republiky nebo má na území České republiky obvyklý pobyt, učiní soud na žádost Ministerstva zahraničních věcí úkony směřující k jeho zjištění. Místně příslušný je okresní soud, v jehož obvodu se má zjišťovaná osoba zdržovat, jinak soud v jehož obvodu má sídlo Ministerstvo zahraničních věcí.

§ 107

Doručení provedená na dožádání českého soudu cizím orgánem, jakož i důkazy před ním provedené jsou účinné, i když nejsou v souladu s předpisy zahraničního práva, vyhovují-li českým předpisům.

§ 108

Osvědčení o českém právu

Ministerstvo spravedlnosti vydává těm, kdo to potřebují k uplatnění svého práva v cizině, osvědčení o právu platném v České republice. V takovém osvědčení nemůže být podáván výklad právního předpisu nebo výklad o tom, jak je třeba použít právní předpis na určitou právní věc.

§ 109

Vyšší ověření listin

K listinám vydaným nebo ověřeným soudy nebo k listinám vyhotoveným nebo ověřeným notářem nebo soudním exekutorem, jichž má být použito v cizině, připojí Ministerstvo spravedlnosti a následně Ministerstvo zahraničních věcí na žádost držitele listiny své vyšší ověření. Vyšší ověření nemůže být připojeno na prostou kopii listiny.

§ 110

Vyjádření Ministerstva spravedlnosti

Ministerstvo spravedlnosti poskytuje na žádost soudu vyjádření v případě jeho pochybností při projednávání věcí upravených tímto zákonem.

ČÁST ŠESTÁ

ŘÍZENÍ O ÚPADKU

Hlava I

Obecná ustanovení

§ 111

(1) Jestliže je dána pravomoc českých soudů pro zahájení insolvenčního řízení podle přímo použitelného předpisu Evropské unie⁶⁾, vztahuje se toto řízení i na dlužníkův majetek v jiném cizím státě než členském státě Evropské unie, pokud cizí stát přiznává tomuto řízení účinky na svém území, a to v rozsahu přiznání těchto účinků. Insolvenční správce vykonává své pravomoci i na území cizího státu, pokud mu to právní řád tohoto cizího státu umožňuje a v mezích tohoto právního řádu.

(2) České soudy mohou zahájit a vést insolvenční řízení, jestliže dlužník má v České republice provozovnu, žádá-li o to věřitel s obvyklým pobytem nebo sídlem v České republice nebo vznikla-li pohledávka věřitele při činnosti této provozovny. Účinky řízení jsou v tomto případě omezeny na majetek v České republice.

(3) Mimo případy, na které se vztahuje přímo použitelný předpis Evropské unie⁶⁾, lze použít jeho kolizních ustanovení o používání právních předpisů přiměřeně.

(4) Jestliže bylo vydáno rozhodnutí o úpadku účastníka platebního systému s neodvolatelností zúčtování, zahraničního platebního systému s neodvolatelností zúčtování,

⁶⁾ Nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 ze dne 29. května 2000 o úpadkovém řízení.

vypořádacího systému s neodvolatelností vypořádání nebo zahraničního vypořádacího systému s neodvolatelností vypořádání, nebo jestliže bylo vůči tomuto účastníkovi vydáno jiné rozhodnutí, nebo proveden jiný zásah orgánu veřejné moci s obdobnými účinky, řídí se práva a povinnosti tohoto účastníka vyplývající z jeho účasti v systému tímž právem, kterým se řídí právní vztahy mezi účastníky systému při provádění zúčtování nebo vypořádání. Volba jiného práva je vyloučena.

(5) Cizí rozhodnutí ve věcech úpadkového řízení se uznávají za podmínky vzájemnosti, jestliže v cizím státě, ve které byla vydána, jsou soustředěny hlavní zájmy dlužníka a pokud dlužníkův majetek v České republice není předmětem již zahájeného řízení podle odstavce 2. V těchto případech a i jinak, nebylo-li ohledně majetku, který se stal předmětem úpadkového řízení v cizině, zahájeno insolvenční řízení českým soudem, budou dlužníkovy movité věci, které jsou v České republice, vydány cizímu soudu na jeho žádost, jde-li o soud státu, který zachovává vzájemnost. Dlužníkův majetek může však být vydán do ciziny teprve tehdy, když byla uspokojena práva na vyloučení věci z majetkové podstaty a práva zajištěných věřitelů nabytá dříve, než došla žádost cizího soudu nebo jiného příslušného orgánu.

Hlava II Úpadek finanční instituce

§ 112

(1) Finanční institucí se pro účely tohoto zákona rozumí banka, spořitelní a úvěrní družstvo, zahraniční banka, pokud požívá výhody jednotné licence podle práva Evropské unie, v případě odstavců 2, 5 až 9 a 12 až 14 i zahraniční banka z jiného než členského státu Evropské unie nebo státu tvořícího Evropský hospodářský prostor (dále jen „členský stát“), která má pobočku alespoň ve dvou členských státech.

(2) Úpadkem finanční instituce se pro účely tohoto zákona rozumí situace řešená

- a) kolektivním řízením vedeným vůči finanční instituci, zahájeným a sledovaným správními nebo soudními orgány členského státu, jehož cílem je prodej majetku pod dozorem těchto orgánů, včetně případů, kdy je řízení ukončeno oddlužením nebo jiným opatřením s týmiž účinky (dále jen „konkursní řízení“), nebo
- b) opatřením, jehož účelem je uchovat nebo obnovit zdravou finanční situaci finanční instituce a které může mít vliv na již existující práva třetích osob, včetně opatření zahrnujícího možnost pozastavení plateb, pozastavení vymahatelnosti pohledávek, odložení opatření souvisejících s výkonem rozhodnutí nebo krácení pohledávek (dále jen „reorganizace“).

(3) Reorganizace se provádí v souladu s právními předpisy a postupy platnými ve státě, kde byla finanční instituci udělena licence nebo obdobné oprávnění, pokud není dále stanoveno něco jiného.

(4) Konkursní řízení se provádí v souladu s právními předpisy a postupy platnými ve státě, kde finanční instituci byla udělena licence nebo obdobné oprávnění, pokud není dále stanoveno něco jiného, zejména jde-li o

- a) majetek, který tvoří součást majetkové podstaty, a nakládání s majetkem, který finanční instituce nabyla po zahájení konkursního řízení,
- b) pravomoci finanční instituce a osoby provádějící konkursní řízení,
- c) podmínky, za nichž lze uplatnit započtení,
- d) účinky konkursního řízení na současné smlouvy, jichž je finanční instituce stranou,

- e) účinky konkursního řízení na soudní a rozhodčí řízení vedená jednotlivými věřiteli, s výjimkou řízení podle § 114 odst. 2,
- f) pohledávky, které musí být přihlášeny za majetkem finanční instituce, a nakládání s pohledávkami, které vznikly po zahájení konkursního řízení,
- g) pravidla upravující přihlašování, ověřování a zjišťování pohledávek,
- h) pravidla upravující rozdělení výnosu z prodeje majetku, stanovení pořadí pohledávek a práva věřitelů, jejichž pohledávky byly částečně uspokojeny po zahájení konkursního řízení na základě věcného práva nebo prostřednictvím započtení,
- i) podmínky pro ukončení konkursního řízení a důsledky ukončení konkursního řízení,
- j) práva věřitelů po ukončení konkursního řízení,
- k) osobu povinnou hradit náklady a výdaje konkursního řízení, nebo
- l) pravidla týkající se neplatnosti, neúčinnosti nebo odporovatelnosti právních jednání z důvodu poškozování věřitelů⁷⁾.

(5) Účinky zahájení konkursního řízení a reorganizace na

- a) pracovní smlouvy a pracovněprávní poměry se řídí výhradně právem členského státu rozhodným pro pracovní smlouvu,
- b) smlouvu, jíž se uděluje právo užívat nebo nabývat nemovitou věc, se řídí výhradně právem členského státu, na jehož území nemovitá věc je; toto právo rovněž určuje, zda jde o věc movitou nebo nemovitou,
- c) práva k nemovité věci, plavidlu nebo letadlu, které podléhají registraci ve veřejném rejstříku, se řídí výhradně právem členského státu, v jehož působnosti je tento rejstřík veden.

§ 113

(1) Uplatnění a vymáhání práv k investičním nástrojům, jejichž existence nebo převod předpokládají jejich zápis v rejstříku, na účtu nebo v centrálním vkladovém systému, který je veden nebo umístěn v některém členském státě, se řídí právem tohoto státu.

(2) Ujednání o závěrečném vyrovnání se řídí výhradně právem rozhodným pro smlouvu, jíž se řídí tato ujednání.

(3) Aniž je dotčeno ustanovení odstavce 1, řídí se

- a) ujednání o repo obchodech výhradně právem rozhodným pro smlouvu, jíž se řídí tato ujednání,
- b) obchody prováděné v rámci regulovaného trhu s investičními nástroji výhradně právem rozhodným pro smlouvu, jíž se řídí tyto obchody.

(4) Ustanovení § 112 odst. 4 se nevztahuje na pravidla pro neplatnost, neúčinnost nebo odporovatelnost právních jednání z důvodu poškozování věřitelů, pokud osoba, která má z těchto jednání prospěch, prokáže, že

- a) se jednání, které poškozuje věřitele, řídí právem jiného členského státu, než je stát, který vydal finanční instituci licenci nebo obdobné oprávnění, a
- b) toto právo nepřipouští v daném případě žádný prostředek napadení tohoto právního jednání.

(5) Ustanovení § 112 odst. 3 se nevztahuje na pravidla pro neplatnost, neúčinnost nebo odporovatelnost právních jednání z důvodu poškozování věřitelů vyplývající z právní úpravy

⁷⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2001/24/ES ze dne 4. dubna 2001 o reorganizaci a likvidaci úvěrových institucí.

reorganizace, o které rozhodl soud, pokud tato jednání byla učiněna před jejím přijetím a pokud osoba, v jejíž prospěch byla jednání učiněna, prokáže, že

- a) se jednání, které poškozuje věřitele, řídí právním řádem jiného členského státu, než je stát, který vydal finanční instituci licenci nebo obdobné oprávnění, a
- b) toto právo nepřipouští v daném případě žádný prostředek napadení tohoto právního jednání.

§ 114

(1) Pokud finanční instituce jednáním učiněným po zahájení konkursního řízení nebo přijetí reorganizačního opatření zcizí za protiplnění

- a) nemovitou věc,
- b) plavidlo nebo letadlo podléhající registraci ve veřejném rejstříku, nebo
- c) investiční nástroje nebo práva k nim, jejichž existence nebo převod předpokládají jejich zápis do rejstříku, na účet nebo do centrálního vkladového systému, který je veden nebo umístěn v některém členském státě,

řídí se účinky tohoto jednání právem členského státu, na jehož území je nemovitá věc nebo v jehož působnosti se rejstřík, účet nebo vkladový systém vede.

(2) Účinky reorganizace nebo konkursního řízení na probíhající soudní řízení týkající se majetkové hodnoty nebo práva, kterých byla finanční instituce zbavena, se řídí výhradně právem členského státu, ve kterém soudní řízení probíhá.

(3) Možnost požadovat započtení proti pohledávkám finanční instituce se řídí právem, jímž se řídí pohledávka finanční instituce; tím není dotčeno ustanovení § 112 odst. 4 písm. l).

(4) V případech uvedených v odstavcích 1 až 3, § 112 odst. 3 až 5 a v § 113 je volba jiného práva vyloučena.

Hlava III Úpadek pojišťovny

§ 115

(1) Úpadkem pojišťovny se podle tohoto zákona rozumí situace řešená

- a) kolektivním řízením, jehož součástí je prodej majetku pojišťovny a rozdělení výnosu z prodeje mezi věřitele, akcionáře nebo společníky, zahrnujícím nevyhnutelně jakoukoliv intervenci správních nebo soudních orgánů členského státu, včetně případů, kdy je kolektivní řízení ukončeno vyrovnáním nebo jiným obdobným opatřením, bez ohledu na to, zda je nebo není způsobeno platební neschopností nebo zda je dobrovolné nebo povinné (dále jen „insolvenční řízení v případě úpadku pojišťovny“), nebo
- b) opatřením zahrnujícím jakoukoliv intervenci správních nebo soudních orgánů členského státu, jehož účelem je uchovat nebo obnovit zdravou finanční situaci osoby a které může mít vliv na již existující práva třetích osob, včetně opatření zahrnujícího možnost pozastavení plateb, pozastavení vymahatelnosti pohledávek, odložení opatření souvisejících s výkonem rozhodnutí nebo krácení pohledávek (dále jen „reorganizační opatření v případě úpadku pojišťovny“).

(2) Pojišťovnou se pro účely tohoto zákona rozumí i pobočka pojišťovny, pokud sídlo této pojišťovny není na území některého z členských států a bylo-li této pojišťovně uděleno povolení k činnosti v členském státě v souladu s právem Evropské unie.

(3) Reorganizační opatření v případě úpadku pojišťovny včetně jejích poboček se provádí v souladu s právními předpisy a postupy platnými ve státě, kde bylo pojišťovně uděleno povolení k provozování činnosti, pokud není dále stanoveno jinak⁸⁾. Reorganizační opatření nebrání zahájení likvidačního řízení. Reorganizační opatření je účinné ve všech členských státech okamžikem nabytí jeho účinnosti ve státě podle věty první.

(4) Insolvenční řízení v případě úpadku pojišťovny se provádí v souladu s právními předpisy a postupy platnými ve státě, kde bylo pojišťovně uděleno povolení k provozování činnosti, pokud není dále stanoveno jinak, zejména jde-li o

- a) majetek, který tvoří součást majetkové podstaty, a nakládání s majetkem, který pojišťovna nabyla nebo převedla po zahájení insolvenčního řízení v případě úpadku pojišťovny,
- b) pravomoci pojišťovny a osoby provádějící konkurs,
- c) podmínky, za nichž lze uplatnit započtení,
- d) účinky insolvenčního řízení v případě úpadku pojišťovny na současné smlouvy, jichž je pojišťovna stranou,
- e) účinky insolvenčního řízení v případě úpadku pojišťovny na soudní a rozhodčí řízení vedená jednotlivými věřiteli, s výjimkou řízení podle § 116 odst. 4,
- f) pohledávky, které musí být přihlášeny za majetkem pojišťovny, a nakládání s pohledávkami, které vznikly po zahájení insolvenčního řízení v případě úpadku pojišťovny,
- g) pravidla upravující přihlašování, ověřování a zjišťování pohledávek,
- h) pravidla upravující rozdělení výnosu z prodeje majetku, stanovení pořadí pohledávek a práva věřitelů, jejichž pohledávky byly částečně uspokojeny po zahájení insolvenčního řízení v případě úpadku pojišťovny na základě věcného práva nebo prostřednictvím započtení,
- i) podmínky pro ukončení insolvenčního řízení v případě úpadku pojišťovny a důsledky ukončení insolvenčního řízení v případě úpadku pojišťovny, zejména vyrovnáním,
- j) práva věřitelů po ukončení insolvenčního řízení v případě úpadku pojišťovny,
- k) osobu povinnou hradit náklady a výdaje insolvenčního řízení v případě úpadku pojišťovny, nebo
- l) pravidla týkající se neplatnosti, neúčinnosti nebo odporovatelnosti právních jednání z důvodu poškozování věřitelů.

(5) Účinky reorganizačního opatření v případě úpadku pojišťovny nebo zahájení insolvenčního řízení v případě úpadku pojišťovny na

- a) pracovní smlouvy a pracovněprávní poměry a poměry tomu odpovídající se řídí výhradně právem členského státu rozhodným pro pracovní smlouvu nebo pracovněprávní poměr,
- b) smlouvu, jíž se uděluje právo užívat nebo nabývat nemovitou věc, se řídí výhradně právem členského státu, na jehož území nemovitá věc je,
- c) práva k nemovité věci, plavidlu nebo letadlu, které podléhají registraci ve veřejném rejstříku, se řídí výhradně právem členského státu, v jehož působnosti je tento rejstřík veden.

§ 116

(1) Aniž jsou dotčena věcná práva věřitelů a třetích osob k majetku patřícímu dlužníkovi, řídí se účinky reorganizačních opatření v případě úpadku pojišťovny nebo účinky

⁸⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2009/138/ES ze dne 25. listopadu 2009 o přístupu k pojišťovací a zajišťovací činnosti a jejím výkonu (Solventnost II).

insolvenčního řízení v případě úpadku pojišťovny na práva a povinnosti osob na regulovaném trhu právním řádem, který je rozhodný pro tento trh; tím není dotčeno použití ustanovení § 115 odst. 4 písm. l) na právní jednání učiněná za účelem odložení plateb nebo transakcí, řídících se právním řádem rozhodným pro tento trh.

(2) Ustanovení § 115 odst. 4 písm. l) se nevztahuje na pravidla pro neplatnost, neúčinnost nebo odporovatelnost právních jednání z důvodu poškozování věřitelů, pokud osoba, která má z těchto jednání prospěch, prokáže, že

- a) jednání, které poškozuje věřitele, se řídí právem jiného členského státu, než je stát, který pojišťovně vydal úřední povolení k provozování její činnosti, a
- b) toto právo nepřipouští v daném případě žádný prostředek napadení tohoto právního jednání.

(3) Pokud pojišťovna jednáním učiněným po přijetí reorganizačního opatření v případě úpadku pojišťovny nebo po zahájení insolvenčního řízení v případě úpadku pojišťovny zcizí za protiplnění

- a) nemovitou věc,
- b) plavidlo nebo letadlo podléhající registraci ve veřejném rejstříku, nebo
- c) investiční cenné papíry nebo jiné cenné papíry nebo práva k nim, jejichž existence nebo převod předpokládají jejich zápis do rejstříku, na účet nebo do centrálního vkladového systému, který je veden nebo umístěn v některém členském státě,

řídí se účinky tohoto jednání právem členského státu, na jehož území nemovitá věc je nebo v jehož působnosti se rejstřík, účet nebo vkladový systém vede.

(4) Účinky reorganizačního opatření v případě úpadku pojišťovny nebo insolvenčního řízení v případě úpadku pojišťovny na probíhající soudní řízení týkající se majetkové hodnoty nebo práva, kterých byla pojišťovna zbavena, se řídí výhradně právem členského státu, ve kterém soudní řízení probíhá.

(5) Možnost požadovat započtení proti pohledávkám dlužníka se řídí právem, jímž se řídí pohledávka dlužníka; tím není dotčeno ustanovení § 115 odst. 4 písm. l).

(6) V případech uvedených v odstavcích 1 a 3 až 5 a v § 115 odst. 3 až 5 je volba jiného práva vyloučena.

ČÁST SEDMÁ

ROZHODČÍ ŘÍZENÍ A UZNÁNÍ A VÝKON CIZÍCH ROZHODČÍCH NÁLEZŮ

§ 117

Rozhodčí smlouva

(1) Přípustnost rozhodčí smlouvy se posuzuje podle českého právního řádu. Ostatní náležitosti rozhodčí smlouvy se posuzují podle právního řádu státu, v němž má být vydán rozhodčí nález.

(2) Pro formu rozhodčí smlouvy platí právo rozhodné pro ostatní náležitosti rozhodčí smlouvy; stačí však, jestliže bylo učiněno zadost právnímu řádu místa nebo míst, kde došlo k projevu vůle.

§ 118

Způsobilost cizince být rozhodcem

Rozhodcem může být i cizinec, je-li podle právního řádu státu, jehož je občanem, způsobilý k právním jednáním; postačí však, je-li plně způsobilý k právním jednáním podle českého právního řádu. Další požadavky pro výkon funkce rozhodce určeného pro řešení sporů ze spotřebitelských smluv stanoví jiný právní předpis.

§ 119

Určení rozhodného práva

Právem rozhodným pro spor je právo zvolené stranami. Pokud strany toto právo nezvolily, určí je rozhodci na základě ustanovení tohoto zákona. Ke kolizním ustanovením rozhodného práva lze přihlídnout jen tehdy, jestliže to vyplývá z volby práva učiněné stranami. Jestliže strany k tomu rozhodce výslovně pověřily, mohou rozhodci rozhodnout spor podle zásad spravedlnosti; jde-li o spory ze spotřebitelských smluv, musí být také použita ustanovení jinak rozhodného práva na ochranu spotřebitelů. Také pro rozhodování v rozhodčím řízení platí ustanovení § 87 odst. 2.

Uznání a výkon cizích rozhodčích nálezů

§ 120

Rozhodčí nálezy vydané v cizím státě budou v České republice uznány a vykonány jako české rozhodčí nálezy, je-li zaručena vzájemnost. Vzájemnost se považuje za zaručenou také v případě, že cizí stát prohlašuje všeobecně cizí rozhodčí nálezy za vykonatelné za podmínky vzájemnosti.

§ 121

Uznání nebo výkon cizího rozhodčího nálezu budou odepřeny, jestliže cizí rozhodčí nález

- a) není podle práva státu, v němž byl vydán, pravomocný nebo vykonatelný,
- b) byl zrušen ve státě, v němž byl vydán nebo podle jehož právního řádu byl vydán,
- c) je stížen vadou, která je důvodem pro zrušení českého rozhodčího nálezu soudem, nebo
- d) odporuje veřejnému pořádku.

§ 122

(1) Uznání cizího rozhodčího nálezu se nevyslovuje zvláštním rozhodnutím. Cizí rozhodčí nález se uznává tím, že se k němu při zachování podmínek § 120 a 121 přihlídně, jako by šlo o český rozhodčí nález.

(2) Výkon rozhodnutí cizího rozhodčího nálezu se nařizuje rozhodnutím českého soudu, které je třeba odůvodnit.

ČÁST OSMÁ PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 123

Přechodná ustanovení

(1) Vznik a existence právních poměrů a skutečnosti z nich vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, včetně volby práva, se posuzují podle dosavadních právních předpisů. Ustanovení tohoto zákona se použije i pro právní poměry vzniklé přede dnem nabytí jeho účinnosti, jestliže jsou trvalé dlouhodobé povahy a dochází v nich k opětovným nebo trvajícím jednáním účastníků a skutečnostem pro ně významným po dni nabytí jeho účinnosti, pokud jde o taková jednání a skutečnosti.

(2) Pro řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se použijí i nadále ustanovení dosavadních právních předpisů o pravomoci českých soudů. To platí i pro řízení ve věcech uznání a výkonu cizích rozhodnutí a cizích rozhodčích nálezů ohledně podmínek pro jejich uznání a výkon.

§ 124

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se:

1. Zákon č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním.
2. Zákon č. 361/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním, ve znění pozdějších předpisů.
3. Čl. III zákona č. 158/1969 Sb., kterým se doplňují a mění občanský soudní řád, notářský řád a zákon o mezinárodním právu soukromém a procesním.
4. Čl. II zákona č. 234/1992 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění zákona č. 132/1982 Sb.
5. Čl. V zákona č. 264/1992 Sb., kterým se mění a doplňuje občanský zákoník, zrušuje zákon o státním notářství a o řízení před státním notářstvím (notářský řád) a mění a doplňují některé další zákony.
6. Část první zákona č. 125/2002 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o platebním styku.
7. Část čtvrtá zákona č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě a o změně souvisejících zákonů (zákon o pojistné smlouvě).
8. Část dvacátá první zákona č. 257/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o podnikání na kapitálovém trhu, zákona o kolektivním investování a zákona o dluhopisech.
9. Část třináctá zákona č. 377/2005 Sb., o doplňkovém dohledu nad bankami, spořitelními a úvěrními družstvy, institucemi elektronických peněz, pojišťovnami a obchodníky s cennými papíry ve finančních konglomerátech a o změně některých dalších zákonů (zákon o finančních konglomerátech).

10. Část dvacátá šestá zákona č. 57/2006 Sb., o změně zákonů v souvislosti se sjednocením dohledu nad finančním trhem.
11. Část dvacátá druhá zákona č. 70/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o provádění mezinárodních sankcí.
12. Část druhá zákona č. 233/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.
13. Část čtvrtá zákona č. 296/2007 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé zákony v souvislosti s jeho přijetím.
14. Část druhá zákona č. 123/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.
15. Část patnáctá zákona č. 7/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.
16. § 4 odst. 2 a část pátá zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů.
17. Čl. I část čtvrtá a čl. II oddíl dvanáctý zákona č. 191/1950 Sb., směnečný a šekový.
18. Část první zákona č. 409/2010 Sb., o změně zákonů v souvislosti s přijetím zákona o finančním zajištění.
19. Část třetí zákona č. 28/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

ČÁST DEVÁTÁ

ÚČINNOST

§ 125

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2014.